

Navid Abyazi

The Violin

Spring 79

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ویولن

جلد یکم
(مبانی و مقدمات)

نوید ایضی

مقدمه:

ویولن، یک ساز پرتکنیک، توانا، و دارای تنوع صوتی بسیار است، و لزوم آن در اغلب ارکسترها - با سبک‌های مختلف - احساس می‌شود. بسیاری از افراد، از سویی، علاقه به نواختن این ساز دارند، و از سویی دیگر، بنا به شنیده‌هایشان در مورد سختی‌ها و مشکلات این ساز، از آن می‌هراسند. البته بسیاری از این مطالب را افراد ناآگاه و غیر نوازنده گفته‌اند. در واقع، به جای این که بگوییم فراگیری این ساز دشوار است، باید گفت که این ساز، دارای ظرافت‌های بسیاری در نوازندگی است و طبیعتاً به دلیل توانایی‌ها و تکنیک‌های متنوع خود، صرف زمان و توجه بیشتری را می‌طلبد، در حالی که برخی از سازهایی را که مد روز شده‌اند، می‌توان با متدهای رایج، به ساده‌ترین روش ممکن آموخت. ولی می‌دانیم که این روش‌ها در ویولن قابل اجرا نیست؛ چرا که سبکی که متشکل از این قبیل تکنیک‌ها در ویولن باشد، تاکنون ابداع نشده؛ و جای بسی خوشبختی است. اگر این را قبول بکنیم، اولین کاری که هنرجو باید انجام دهد، تسلط کامل بر نت خوانی است؛ تا بتواند تمام تمرکز خود را روی نکات ظریف و مهم نوازندگی بگذارد. به واقع، دقت در همین کوچک‌ترین حرکات، باعث زیبایی لهجی ساز می‌شود. به دلیل عدم پرده‌بندی این ساز، اجرای دقیق فرکانس‌ها، گوش قوی می‌طلبد. بنا بر این قبل از شروع نوازندگی، لازم است که سلفژ را به خوبی فرا بگیرید و تمرینات آن را در حین آموزش ویولن نیز، ادامه دهید. هر درس ویولن را در ابتدا، کانتاتی^۱ کنید و سپس با توجه به صدای هر نت، آن را روی ساز اجرا کنید. و اما از این‌ها که بگذریم، هیچ مورد پیچیده‌ای وجود ندارد. تنها، تمرین لازم است. به قول مرحوم مرتضی حنانه، "تلاش و تمرین، جای نبوغ و استعداد را می‌گیرد".

^۱ اجرای درس، به صورت آوازی

پیش‌گفتار جلد یکم:

کتابی که هم اکنون پیش روی شماست، بخش مبانی و مقدمات، و جلد نخست از مجموعه‌ای است برای فراگیری ویولن. اساس جلد اول را بر کاملاً مشقی بودن آن گذارده‌ایم. در طرح دروس، تا حد امکان، جنبه‌ی ملودیک و جمله‌بندی نیز مد نظر بوده است، تا ذهنیت زیبایی‌شناسی هنرجو را به بی‌راهه نبرد و از طرفی، باعث جذب هنرجو شود. مسئله‌ی مهمی که ملودیک و ریتمیک بودن تمرینات دارد، این است که آن‌ها در سرعت‌های نسبتاً بالا، زیبا به نظر می‌رسند. به عبارت دیگر، میزان‌های $\frac{4}{4}$ ، در $\frac{3}{2}$ اجرا می‌شوند. بنا بر این، هنرجو از اوایل شروع به کار، سعی در بالا بردن سرعت خود تا حد لازم می‌کند. دروس آخر کتاب، از ملودی‌هایی با حال و هوای ایرانی بهره گرفته‌اند.

آموزش اصولی و نگاه آمیخته با تفکر، همان چیزی است که به عنوان مهم‌ترین اصل، در همه‌ی مراحل تدریس نگارنده، مد نظر بوده. به همین جهت، در این کتاب، مجال بسیار داده شده تا هنرجو، بتواند ساز را به خوبی بررسی کند، بشناسد، و بر آن تسلط یابد. با این دیدگاه، می‌توان از طریق الفای روش آموزش آکادمیک، هنرجو را معلم خود بار آورد. فرض ما، بر این بوده که هنرجو در حد لزوم از اطلاعات تئوریک برخوردار است، بنا بر این جز در موارد معدود، از آوردن توضیحات اضافه پرهیز شده است.

متد حاضر، بر هنرجویان مختلف با سنین متفاوت آزمون شده و در نهایت با توجه به این که، همه‌ی مربیان بر این توافق‌اند که بهتر است آموزش این ساز، از سنین کودکی آغاز شود، بنای خود را بر مخاطبین کودک و نوجوان گذارده‌ایم. این کتاب، برای هنرجویان از سن ۵ سالگی نیز قابل اجراست و با توجه به این که در دوره‌های آموزشی، توسط خود نگارنده نیز به کار رفته، شاهد پیشرفت عالی هنرجویان بوده‌ایم. علی‌رغم طراحی این متد برای سنین پایین، در آن به موضوعاتی نسبتاً پیچیده نیز برای بالا بردن درک آن‌ها اشاره شده و از آن جا که در کشور ما کمتر با آموزش به صورت جدی برخورد شده، لذا بزرگسالان نیز در اجرا و مهم‌تر از همه، درک تمرینات کتب آموزشی رایج، شدیداً با مشکل مواجه‌اند. پس می‌توان گفت که این کتاب، برای بزرگسالان نیز قابل استفاده می‌باشد. البته در ابتدا کمی سخت جلوه می‌کند و این طبیعی است. حتی‌الامکان، مطالب، توضیح و تشریح شده، تا آن جا که متن‌های آمده در کتاب، می‌توانند به روش خودآموز، به هنرجو کمک کنند. البته ناگفته نماند که نویسنده - خود - با آموزش این رشته به صورت خودآموز موافق نیست و نباید نقش معلم را در کنترل و یادآوری موارد مختلف و انتقال تجربیات نادیده گرفت.

خوب است که در صورت امکان، خانواده‌ی هنرجو، وی را در انجام تمرینات و احیاناً آنالیز آن‌ها همراهی کنند. کافی است که خانواده فقط در مسیر باشند. پس این که "ما بلد نیستیم و سر در نمی‌آوریم"، عذر موجهی نیست. مربیان محترم نیز از نوشته‌های همراه دروس استفاده کنند و با تشریح و تفهیم آن، به درک بهتر هنرجو کمک کنند. بخش "نکات پایانی" در پایان هر درس، متشکل از نوشته‌های متنوعی است که می‌تواند بازدهی هنرجو را به حداکثر برساند و یا در موضوعات مختلف، آگاه کند. در انتهای هر مطلب، فضایی برای "توضیحات مربی" در نظر گرفته شده است. تمرین‌های فیزیکی لازم، دقت در عدم فالشی^۱، معرفی منابع شنیداری، مطالب تئوری و غیره، در این بخش نوشته شوند.

تمرینات و نیز قطعات، به طور معمول با آرشیوی راست شروع می‌شوند، اما برای جلوگیری از خشکی بازو و مچ در قسمت انتهایی آرشه، برخی از تمرینات اولیه، با شروع از آرشیوی چپ آورده شده‌اند. گذشته از این، با توجه به اهمیت حرکت صحیح مچ، تمرینات ویژه‌ی شروع از ضرب ضعیف و حرکت آرشیوی چپ، در جلد دوم ارائه شده است. تداوم این تمرینات، توانایی برابری به طور هم‌زمان نسبت به آرشیوی راست و چپ به وجود می‌آورد، که این، از خشکی مچ و حرکات بی‌جای بازو در هنرجویان متدهای کلاسیک و ایرانی می‌کاهد.

^۱ خارج از فرکانس مورد نظر نواختن. False = غلط.

بخش‌هایی از این تمرینات، گزیده و چینی‌شی از کتب مختلف موجود است. با توجه به این که تکرار و حفظیات، نقش مهمی در آموزش کودکان دارد، در این‌جا نیز تکرار به وفور یافت می‌شود. الگوهای تکراری کشش‌ها و ترتیب‌ها در تمرینات مختلف، به هنرجو کمک می‌کند تا با دقت در ترکیب ساختاری و به حافظه سپردن آن، همه‌ی حواس خود را به آرشه کشی و انگشت گذاری صحیح و اصولی و نیز "تمیز زدن" معطوف کند. بسیار محتمل است که این گونه تمرینات، از حوصله‌ی وی خارج باشد. نکته‌ی قابل تأمل این است که به نظر نگارنده، این، تمرین زیاد نیست که هنرجو را خسته می‌کند، بلکه عدم بازدهی تمرینات است که وی را دچار خستگی و دل‌سردی از ساز می‌کند. در این قبیل موارد، تشویق و حمایت مربی و خانواده، نقش مهمی در متقاعد ساختن وی در مورد پیشرفت نسبی و حصول کیفیت صوتی بهتر از قبل، دارند. کافیست که خیلی راحت و منطقی در باره‌ی مشکلات ساز - از طرفی - و لذت‌های نه چندان دور آن - از طرفی دیگر - صحبت کنیم. در هر حال، هنرجو باید به میزان لازم به تمرین بپردازد و مربی می‌تواند برای هر جلسه تمرینات متنوع بیشتری از یک نوع را به هنرجو واگذار نماید تا بهانه‌ای برای تمرین بیشتر باشد و در واقع همین تکرارهاست که او را آماده می‌کند. نظر به این که درک تعدادی از الگوها ممکن است برای کودکان پیچیده باشد، لذا مربیان عزیز می‌توانند با توجه به توانایی‌های ذهنی هنرجو، بعضی از تمرینات را حذف و یا جای‌گزین نمایند. فراموش نشود که پیشرفت کم و صحیح و تمیز، بهتر از تمرین زیاد ولی اشتباه، کثیف و تند است. پس نباید برای پیشرفت عجله کرد. در صورت لزوم، مربی مربوطه می‌تواند با بررسی پیشرفت هنرجو، تمرینات دیگری را هم به طور متفرقه به وی واگذار کند؛ از آن جمله، ملودی‌های محلی و آشنا است.

فهرست مطالب:

در جلد یکم، فقط به مبانی اولیه‌ی ویولن پرداخته شده است. هنرجو جای نت‌ها را یکی یکی روی هر چهار سیم فرا می‌گیرد (فقط به هنگام یادگیری سیم "سل"، همه‌ی نت‌های آن یک‌باره معرفی شده‌اند) و با نحوه‌ی آرشه کشی صحیح و مدرسه‌ای آشنا می‌شود. تغییر سرعت آرشه، در تعداد محدودی از دروس، فقط با هدف آمادگی و آشنایی هنرجو آمده و تمرینات پیشرفته، به کتاب دوم مؤکول شده. به وضعیت‌های A و B در انگشت گذاری پرداخته و بقیه‌ی حالات به جلد‌های بعدی واگذار شده است. با توجه به این که تمرینات اولیه‌ی این کتاب، با وضعیت A شروع می‌شوند و با توجه به این که هر گام ماژور دارای دانگ‌هایی همانند این شکل از انگشت گذاری است، لذا نمی‌توان بیشتر از دو سیم را به کار برد. در این شرایط، فقط امکان محدودی از اجرا در گام‌های "ر ماژور"، "لا ماژور"، "سل ماژور" و "می ماژور" است، تا این که زمان آموزش وضعیت B و ترکیب آن با A برسد. سپس در اواخر کتاب، اجرا روی سه سیم را می‌آموزد.

شاید بتوانیم بگویم، بالنسبه بیشتر از زمانی که صرف نوشتن تمرینات این مجموعه شده، روی طرح دوئت‌ها کار کرده‌ام که علاقه‌مندم در چاپ‌های بعدی به این مجموعه افزوده گردد. مربیان گرامی بهتر است از همان اوایل کار، هنرجو را با دونوازی پیش ببرند و یا حداقل این که هر درس را به صورت اونیسون (هم‌صدا)، در قالب گروه‌های چند نفری اجرا کنند. این کار، ضمن تقویت اعتماد به نفس در هنرجو، وی را با اولین تجربیات گروه‌نوازی آشنا می‌سازد. علایم ترکیبی متنوع دروس نیز بسیار باید مورد توجه قرار گیرد، چرا که روند ملودیک آن‌ها بر اساس همان گام پیش رفته و در صورت عدم رعایت آن، تمرین تکنیکی بیش نخواهد بود و فاقد ارزش موسیقایی. متأسفانه هنرجویان عزیز، بسیار کمتر از آن‌چه باید، به تئوری موسیقی اهمیت می‌دهند و البته تفهیم این موضوع به مربیان نیز برمی‌گردد. در این میان، یکی از موضوعات مهم، همین علایم ترکیبی است. مربیان باید روی علایم ترکیبی تک تک دروس بحث کنند تا پس از مدتی، مشکل ایشان مرتفع شود. اگر برای مربی، امکان همراهی با پیانو باشد، توجه به علائم ترکیبی در طرح آکوردهای لازم، ضروری است. از این راه می‌توان گوش و ادراک موسیقی را پرورش داد.

متدهای رایج، در عین فواید بسیار، قدیمی و دارای نواقصی هستند و متأسفانه پس از گذشت سالیان سال، هیچ تلاش جدی برای پایه‌ریزی یک برنامه‌ی منظم و مدون نشده. از سویی، با توجه به مشکلات دسترسی به منابع آموزشی، نیاز به

چاپ چنین کتابی - به ویژه در شهر مشهد - احساس می‌شد. امید است که این کتاب کمی از بار این نیاز را به دوش کشیده باشد.

در پایان، نه به عنوان کلیشه‌ای برای ختم کلام - که قلباً - خدا را برای اعطای نیروی اراده بر این خدمت شاکرم. چرا که زمان بسیاری برای تدوین این مجموعه صرف شد و با توجه به حساسیت شدید بنده، پس از طی مراحل نوشتار، چندین ماه مشغول آماده سازی مراحل چاپ بودیم. و در این راه، نیرویی ارزشمندتر از خدمت به فرهنگ و هنر نبود. اگر این کتاب مقبول مدرسان و هنرجویان عزیز افتد، آن را به استاد گران‌قدرم - آقای حمید کاظمی - تقدیم می‌کنم، که فکر کردن را از او آموختم و اندک توانی که دارم، از تفکر است و نه از تلاش و تمرین بسیار.

نوید اییضی

تابستان ۸۴

معرفی قسمت‌های مختلف ویولن

- پیچک سر دسته^۱:

قسمت حلزونی بالای ساز را می‌گویند.

- جعبه‌ی گوشه‌ها:

محل قرار گرفتن گوشه‌ها در قسمت بالای دسته است.

- گوشه^۲:

۴ پیچ از جنس چوب که سیم به دور آن تابیده می‌شود و با چرخاندن آن‌ها، میزان کشش سیم را تنظیم می‌کنند.

- شیطانک^۳:

تکه چوبی به رنگ سیاه که یک طرف محل گذر سیم است و سیم‌های ویولن با فواصل برابر، در شیارهای آن قرار می‌گیرند. طول سیم، از این جا محاسبه می‌شود.

- تخته‌ی انگشت گذاری^۴:

تخته‌ی نسبتاً بلندی به رنگ سیاه که در طول بدنه‌ی ساز کشیده شده و با انگشت گذاری روی آن، میزان طول سیم را تغییر می‌دهیم. تخته‌ی انگشت گذاری دارای انحنایی روی خود است و در قسمت فوقانی باریک‌تر می‌شود.

- دسته:

دسته شامل پیچک انتهایی، جعبه‌ی گوشه‌ها و تخته‌ی انگشت گذاری است. اما در اصطلاح رایج، قسمت پشتی تخته‌ی انگشت گذاری را می‌گویند. دسته، از طرف پایین به جعبه‌ی طنینی ساز متصل می‌شود.

- سیم^۵:

چهار سیم در ویولن استفاده می‌شود. اسامی آن‌ها از زیر به بم، "می"، "لا"، "ر" و "سل" هستند. یک سر سیم به دور گوشه تابیده شده و سر دیگر در قلاب تاندورها محکم می‌شود. سیم "می" از یک لایه‌ی فولادی و سیم‌های دیگر از لایه‌های روی هم تابیده به شکل فنر فشرده تشکیل شده‌اند.

- خرک^۶:

محل پایینی عبور سیم است و عامل انتقال دهنده‌ی ارتعاشات صدا به جعبه‌ی طنینی.

- سوراخ‌های f:

موقعیت خرک، از روی شیارهای وسط سوراخ مشخص می‌شود. این سوراخ‌ها نقش مهمی در فشرده کردن هوا برای ورود به داخل جعبه‌ی ساز دارد.

Scroll ۱

Peg ۲

Nut ۳

Fingerboard ۴

String ۵

Bridge ۶

• پل^۱:

استوانه‌ای از چوب کاج که زیر پایه‌ی راست خرک، به صورت عمود بر صفحات بالایی و پایینی قرار می‌گیرد و ارتعاشات را از صفحه‌ی بالا به صفحه‌ی پایین منتقل می‌کند.

• سیم‌گیر - تاندور^۲:

از جنس چوب یا پلاستیک فشرده ساخته می‌شود و در انتها توسط زه سیم‌گیر به تکمه‌ی تعبیه شده در بدنه‌ی ساز محکم می‌شود. روی آن چهار تاندور (به تعداد سیم‌های ویولن) قرار می‌گیرند. البته در برخی از سیم‌گیرها، تاندور جدا است. تاندور وظیفه‌ی قلاب کردن سیم را دارد. به وسیله‌ی پیچ تاندور، میزان کشش سیم قابل تنظیم است. تصاویر مقابل، از بالا به پایین، سیم‌گیر، تاندور و زه سیم‌گیر را نشان می‌دهد.

• زیر چانه‌ای^۳:

وسیله‌ای برای سهولت نگاه‌داری ویولن روی شانه. زیرچانه‌ای از محل گیره‌های فلزی، به قسمت پایین بدنه متصل می‌شود.

• شولدر^۴:

بالشتک ابری که در دو طرف صفحه‌ی پشتی بسته می‌شود تا فاصله‌ی خالی بین زیر ویولن تا سطح شانه را پر کند. وسیله‌ای بسیار مؤثر برای سهولت در نگه داشتن ساز.

• آرشه^۵:

وسیله‌ی تولید کننده‌ی صوت از ویولن. آرشه از قسمت‌های زیر تشکیل شده. چوب آرشه؛ که دارای قوس ملایمی به داخل است.

موی آرشه؛ که از جنس موی سفید دم اسب و یا پلاستیک می‌باشد.

موگیر؛ قسمت ابتدا و انتهای آرشه که مو در آن محکم چسبیده می‌شود.

پیچ تنظیم؛ که با چرخاندن آن، موهای آرشه تنظیم می‌شود.

قسمت چرمی؛ که محل تکیه‌ی انگشت روی چوب آرشه است.

• کلوفان^۶:

۱ Soundpost

۲ Adjuster

۳ Chinrest

۴ Shoulder rest

۵ Bow

۶ Rosin

صمغی از درخت کاج یا صنوبر است که از تنه‌ی آن بیرون می‌آید و روی پوست منعقد می‌گردد یا آن که آن را روی آتش می‌جوشانند و می‌گذارند تا منعقد شود. از گذشته، این صمغ، در شهر کلوفان فرانسه به دست می‌آمده و با این عنوان نامیده شده. کلوفان، برای چسبندگی و ایجاد اصطکاک موی آرشه با سیم به کار می‌رود.

• اکول و ایستادن

وضعیت ایستادن، حالت صحیح قرار دادن ساز روی شانه و نگه داشتن آن، هم‌چنین گرفتن آرشه و آرشه‌کشی، عوامل بسیار مهمی در نوازندگی و بالا بردن قدرت، سرعت و تکنیک هستند و البته متأسفانه کمتر استادی به آموزش ظریف این نکات می‌پردازد. و این در حالی است که برخی از اساتید معتقدند که در کلاس‌های ویولن، اصلاً نباید سخت‌گیری روی اکول صورت بگیرد و هنرجو باید آزاد باشد تا در راحت‌ترین وضعیت ساز بزند. اما در عین قبول نسبی این مطلب، یادآوری می‌شود که یک نوازنده مبتدی از مشکلاتی که اکول بد در آینده برایش به همراه دارد، آگاه نیست. نکاتی که در موارد وضعیت بدن تذکر داده می‌شود، شاید مدتی سختی به همراه داشته باشد. اما در آینده پیشرفت هنرجو را دو چندان می‌کند.

• ایستادن:

اولین چیزی که هر هنرجو قبل از آموزش ساز باید یاد بگیرد، طریقه‌ی درست ایستادن است که هم راحتی بیشتر را برای نوازنده به همراه دارد و هم از لحاظ زیبایی فرم بدن مهم است و در صورت عدم رعایت این نکات، ممکن است حتی ضربات جبران ناپذیری به ستون فقرات و کمر برسد. پس نمی‌گوییم که "بهتر است تمرینات هنرجو ایستاده باشد؛ بلکه قطعاً باید ایستاده ساز بزند".

کنار دیوار، صاف بایستید و تمام نقاط ممکن بدن را به دیوار تکیه دهید. باید ۴ منطقه از بدن با دیوار تماس داشته باشند که عبارتند از:

۱. پشت مچ پا ۲. باسن. ۳. کتف‌ها. ۴. پشت سر.

ضمن رعایت موارد فوق، برای رسمی ایستادن، به بدن فشار نیاورده و کمی آن را رها کنید. با فاصله‌ی مناسب (آن قدر که آرشه به پایه برخورد نکند)، رو به روی پایه‌ی نت مناسب قد خود بایستید؛ به طوری که نت، مقابل صورت شما باشد و سر خم نشود. ضمناً پیچک سردسته‌ی ساز، مقابل گوشه‌ی چپ پایه‌ی نت باشد. کمی بر پای‌ی که ویولن را با همان طرف بدن گرفته‌اید (معمولاً و ترجیحاً طرف چپ) تکیه کنید و از پای دیگر برای ضرب گرفتن استفاده کنید (اگر تمرکز کردن حرکت پا مشکل است، لااقل انگشتان پا را حرکت دهید). نگاهتان را روی دسته ساز متمرکز نکنید و فقط به صفحه‌ی نت نگاه کنید. خیلی خوب است که تمرینات خود را جلوی آینه انجام دهید.

• نگه داشتن ویولن:

همین طور بایستید.

- ✓ دسته‌ی ویولن را به دست چپ خود بگیرید و با تابانیدن آن، روی شانه بگذارید.
- ✓ چانه را به روی زیرچانه‌ای ویولن بگذارید. بدون این‌که گردن را کج کنید. اگر گردنتان بلند است، حتماً از بالش‌تک استفاده کنید. البته استفاده از شولدر به همه توصیه می‌شود؛ زیرا به نگه‌داری راحتی ساز کمک می‌کند. سر، کمی به سمت چپ می‌چرخد (خیلی کم فقط آن قدری که با زیر چانه‌ای هماهنگ شود).
- ✓ حالا همان طور که ویولن روی شانه است، آن را با دست راست نگه دارید. دست چپ را بیاندازید و به داخل بچرخانید تا کمی شانه را به جلو ببرد. شیاری را که روی زیر چانه‌ای قرار دارد، با برجستگی چانه تنظیم کرده و کمی شانه را بالا بیاورید تا ساز را کاملاً راحت و بدون کمک دست نگه دارید. آیا می‌توانید دست راست را جدا کنید؟ مراقب باشید که با بالا آوردن و جلو بردن شانه، برایش انقباض فراهم نکنید.
- ✓ حال دست چپ را با همان وضعیت طبیعی که هست، بالا بیاورید. انگشت شست و بقیه‌ی انگشتان از هم جدا می‌شوند و در دو طرف دسته‌ی ساز و در شل‌ترین وضعیت قرار می‌گیرند. انگشت شست در طرف چپ دسته و چهار انگشت دیگر، در طرف راست قرار می‌گیرند. دست نباید به حالت گیره، دسته‌ی ساز را بگیرد و فقط باید آن

قدری بالا بیاید که به دسته‌ی ساز برسد. شست باید کاملاً صاف باشد، نباید حرکت کند و نباید منقبض باشد (کاملاً شل و راحت)، ضمناً از سطح ساز بالا نزند.

✓ هیچ گونه انقباضی در ساعد و بازوی چپ نباشد. مچ دست باید کاملاً راست و مستقیم باشد. به هیچ طرف شکسته نباشد. برای این که انگشتان دست به گریف (تخته‌ی انگشت‌گذاری) نزدیک شوند، مچ را کمی به سمت ساز بچرخانید. انگشت سبابه از محل تقریبی بند دوم (سته به طول انگشت) به شیطانک بچسبید. تماس انگشت با شیطانک، به پیدا کردن وضعیت دست روی گریف کمک می‌کند. انگشتان، عمود و سوار بر گریف نباشند و شیب مایل داشته باشند. این وضعیت، بعدها به اجرای ویبراسیون کمک می‌کند.

✓ صفحه‌ی روی ساز از قسمت جلو، کمی به سمت پایین مایل باشد (تقریباً زاویه‌ی 20° با سطح افق داشته باشد). شیب ثابت و همیشگی ساز، مسئله‌ی بسیار مهمی در آرشه کشی صحیح است. شیب غیر طبیعی، و از آن بدتر، متغیر، می‌تواند باعث عادات غلط در حرکات بازو، و هم‌چنین برخورد آرشه به سیم‌های دیگر شود. این مورد ممکن است به شولدر نیز مربوط شود. بسیاری اوقات نیز هنرجویانی که به نگه داشتن ساز با دست عادت دارند، بر اثر خستگی دست چپ، ساز را پایین‌تر از حد معمول نگه می‌دارند.

✓ بدنه‌ی ساز، نباید عمود بر بدن باشد. زاویه‌ای حدود 20° ، باعث می‌شود تا دست راست، در جایگاه طبیعی خود، بماند و آرشه را به بالا و پایین حرکت دهد؛ چرا که حرکت آرشه، باید موازی با خرک باشد. هر چه بدنه‌ی ساز، از داخل بدن دورتر شود، دست راست مجبور به جلو آمدن به سمت مقابل شکم شده، و در نتیجه، در هنگام رسیدن به سر آرشه، تاندون‌های زیر بازو کشیده شده و به درد می‌آید.

✓ دسته‌ی ساز به بالا و پایین منحرف نشود و کاملاً موازی با زمین باشد. آرنج باید زیر شکم ساز باشد و بر خلاف عادت بعضی‌ها به سمت راست (جلوی بدن) منحرف نشود.

• نگه داشتن آرشه:

در مکاتب مختلف، روش‌های گوناگونی برای گرفتن آرشه ارائه می‌شود. به یاد داشته باشید که هر شیوه، با ارائه‌ی دلایل منطقی و کافی، معتبر خواهد بود. حتی، شاید بتوان گفت که برای یک هنرجو، استیل اشتباه با ارائه‌ی دلایل نادرست، بهتر از استیل صحیح بدون دلیل است.

در ابتدای کار، ممکن است نگه داشتن آرشه سخت به نظر بیاید، ولی واقعیت این است که در صورت توجه و دقت، این مورد در زمانی بسیار کوتاه، آسان خواهد شد. موقع استفاده از آرشه، کمی موی آن را سفت کنید و بقیه‌ی مواضع، آن را کاملاً شل کنید.

✓ مچ دست، عمود بر چوب آرشه، پشت دست، صاف و انگشتان خمیده باشند. انگشت شست، از محل برجستگی بالای نیم‌دایره‌ی موگیر، در تماس با موگیر و چوب آرشه باشد و از بند اول به بیرون بشکند. باید مراقب بود که انگشت، داخل شیار موگیر نرود و قفل نشود.

✓ انگشت سبابه از بند دوم روی قسمت چرمی چوب آرشه تکیه می‌کند و نوک انگشت، آزاد - نه دور - است. آن را دور چوب محاط نکنید. وظیفه‌ی این انگشت، وارد کردن فشار بر آرشه در مواضع نواختن با شدت است.

✓ انگشت وسطی (انگشت دوم) نیم‌دایره‌ی موگیر را بپوشاند و تقریباً روبه‌روی شست باشد.

✓ انگشت انگشتری (انگشت سوم) روی صدف موگیر باشد. این انگشت، اتکای دست روی آرشه را زیاد می‌کند.

✓ انگشت کوچک (انگشت چهارم) به حالت گرد روی چوب آرشه قرار بگیرد. کار این انگشت، کنترل وزن آرشه است.

✓ همهی انگشتان به سمت بالای آرشه شیب داشته باشند و برای این که موجب انقباض نشوند، کمی (نه زیاد) از هم فاصله بگیرند. فراموش نکنید که پشت دست، صاف و انگشتان، گرد باشند. آرشه در مرکز دست قرار بگیرد تا کاملاً تحت اختیار باشد.

• آرشه کشی:

✓ قبل از شروع به تمرین دروس، روی یک سیم (ترجیحاً "لا") آرشه بکشید. به این صورت که ته (پاشنه‌ی) آرشه را روی سیم دوم بگذارید و آرام آرام به طرف سر آرشه حرکت دهید. در این مسیر، به نکات زیر توجه کنید:

✓ اولاً برای به دست آوردن کیفیت صوتی مطلوب، بهتر است تعداد کمتری از موهای آرشه را روی سیم بگذاریم؛ یعنی موی آرشه را مایل بگیرید. پس موی آرشه را به سمت خرک می‌گردانیم. از طرفی، به هنگام بالا رفتن آرشه، به دلیل حرکت عادی مچ، موی آرشه به خودی خود، به سمت خرک متمایل می‌شود و ما برای حفظ تعادل در بقیه‌ی نقاط که همهی موی آرشه مماس بر سیم می‌شود، کمی موی آرشه را با کمک انگشتان - به ویژه شست - به سمت خرک نزدیک می‌کنیم.

✓ حرکت آرشه، باید دقیقاً عمود بر سیم‌ها و موازی با خرک باشد و به این طرف و آن طرف نرود. فاصله‌ی تقریبی $2/5$ cm از خرک، مناسب است. برای کشیدن نرم و روان آرشه به بالا و پایین (آرشه‌ی چپ و راست)، لازم است که حرکت، از مچ تقویت شود. در این صورت، هنگام حرکت به سوی بالا (موقعی که ته آرشه روی سیم است)، مچ، انحنای ملایمی به بیرون خواهد داشت و موقع حرکت به پایین، به تدریج، حرکت مچ برعکس می‌شود. این حرکت باید بسیار نرم و موج‌وار اجرا شود. برای انجام این کار، باید پشت دست توسط خود نوازنده دیده شود. بازو ثابت است و فقط در ته و احياناً سر آرشه، کمی حرکت می‌کند. تقریباً در همهی مراحل حرکت آرشه، ارتفاع مچ، هم‌سطح با انگشتان است.

✓ به آرشه فشار زیاد نیاورید. سرعت حرکت آرشه، باید با فشار وارد بر آن (که توسط وزن خود آرشه و دست و نیز فشار انگشت دوم اعمال می‌شود)، متناسب باشد؛ یعنی هر چه آرشه را تندتر می‌کشید، فشار را بیشتر کنید و بالعکس. معلم نیز باید هر چند بار که لازم است، هنرجو را در کشیدن آرشه کمک کند، یعنی ته آرشه را گرفته و حرکت دهد.

✓ شروع حرکت آرشه، با آکسان نباشد و شدت صدا در همهی نقاط، یکنواخت باشد.

✓ هنگام آرشه‌کشی روی سیم‌های مختلف، زاویه‌ی بازو با بدن متفاوت است. تغییر حرکت آرشه از سیمی به سیم دیگر، با حرکت بازو، ساعد و مچ انجام می‌گیرد. در حرکات سریع روی سیم‌های مختلف، حرکت مچ، حرکت بازو را کمتر می‌کند. تا جابه‌جایی بازو باعث اختلال در سرعت نشود. در حرکت رفت و برگشت مدام روی دو سه سیم، حرکت بازو کمتر می‌شود و مچ حرکت می‌کند، اما در یک جا به جایی کامل آرشه، بازو نیز تحرک دارد.

✓ بسته به مقدار تمرین، هر چند وقت یک بار آرشه را کلیفون بزنید. کلیفون باعث می‌شود تا موهای آرشه حالت چسبندگی پیدا کنند و اصطکاک ایجاد شود. آرشه‌های نو که کلیفون نخورده‌اند، صدا نمی‌دهند.

✓ همیشه سعی کنید در راحت‌ترین و طبیعی‌ترین وضعیت ساز بزنید. شانه را آزاد نگه دارید.

• انگشت گذاری:

اولین نتی که در ویولن با آن آشنا می‌شویم، "لا" است. بدون انگشت گذاری، سیم دوم (از زیر به بم) این صدا را می‌دهد.

- ✓ برای اجرای نت‌های بعدی، انگشتان نباید خیلی خمیده و روی گریف سوار باشند. از طرفی، صاف هم نباشند. نوک انگشت را روی سیم فرود بیاورید تا سیم را به گریف بچسباند.
- ✓ ناخن‌ها را مرتب کوتاه کنید. بلندی ناخن باعث می‌شود تا گوشت زیر ناخن جلو بیاید. در نتیجه صدا خارج می‌شود.

موارد دیگر:

- ✓ هر روز قبل از تمرین ویولن، کمی تمرین نت خوانی و نرمش‌های سبک فیزیکی، بسیار مؤثر است.
- ✓ در حین نواختن، به هیچ وجه بدن را با ریتم درس حرکت ندهید. این کار در جلدهای بعدی برای القای موزیکالیته بررسی خواهد شد.
- ✓ قبل از هر تمرین باید ساز به وسیله‌ی هنرآموز کوک شود، تا هنرجو به آموزش غلط دچار نشود.

توضیح اصطلاحات:

- : آرشه راست (ته آرشه به طرف سر آرشه)
- ∨ : آرشه چپ (سر آرشه به طرف ته آرشه)
- Ⓐ : استفاده از همه‌ی آرشه که معمولاً (و نه همیشه) نت چهار ضربی را این طور می‌نوازند. شکل $\frac{1}{2}$: استفاده از نصف (دو قسمت) آرشه. معمولاً برای کشش‌های دو ضربی استفاده می‌کنیم. شکل آرشه‌های $\frac{1}{2}$ می‌توانند از نیمه‌ی بالایی و یا نیمه‌ی پایینی به کار بسته شوند.
- UH : استفاده از نیمه‌ی پایینی آرشه شکل
- OH : استفاده از نیمه‌ی پایینی آرشه شکل
- $\frac{1}{4}$: استفاده از یک قسمت آرشه که می‌تواند از پایین، وسط یا بالای آرشه شروع شود و معمولاً برای کشش‌های یک ضربی استفاده می‌شود. شکل
- ^۴(Fr) : منطقه‌ی تقریبی $\frac{1}{4}$ ته آرشه شکل
- ^۵(Sp)P : منطقه‌ی تقریبی $\frac{1}{4}$ سر آرشه شکل
- 0 : دست باز (بدون انگشت گذاری)
- 1 : انگشت اول (سبابه)
- 2 : انگشت دوم (وسطی)
- 3 : انگشت سوم (انگشتی)
- 4 : انگشت چهارم (کوچک)
- M^۶ : استفاده از محدوده‌ی وسط آرشه که می‌توان طول آن را کم یا زیاد در نظر گرفت. شکل

Up-bow^۱

Down-bow^۲

Archet complet^۳

Talon^۴

Pointe^۵

Middle^۶

درس یکم

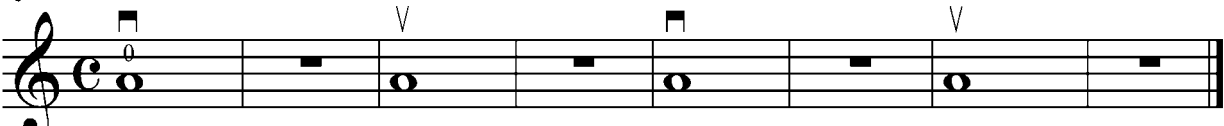
سیم دوم (نت لادست باز):

حالا وقت عمل به نوشته‌های گذشته است. ایستادن صحیح، گرفتن آرشه و ویولن و آرشه کشی تمیز و اصولی، را با حوصله‌ی کامل به کار ببندید.

- ارزش نت‌ها و سکوت‌ها را تا لحظه‌ی آخر حفظ و ضرب شماری کنید. با پا ضرب بگیرید. در پایان هر تمرین، آرشه را زودتر از موقع، از روی سیم بردارید. اگر سکوت دارید، صبر کنید تا سکوت تمام شود، سپس آرشه را بردارید. موقع سکوت، نباید صدای اضافه‌ای از ساز بیاید. این اتفاق، اغلب، موقعی که دست از بدن دور می‌شود - یعنی در نوک آرشه - شدیدتر است.
- انتهای هر درس را با آرامش تمام کنید. برای ختم نت آخر، آرشه را در حال حرکت، از روی سیم بلند نکنید. پس از توقف آرشه، به انگشت کوچک آرشه فشار بیاورید، تا آرام و بی صدا سر آرشه را از سیم جدا کند.
- از همین ابتدای کار، به کیفیت و حالت صدایی که توسط ته و یا سر آرشه تولید می‌شود، کاملاً دقت نمایید و آن‌ها را شناسایی کنید. زیرا همیشه موقعیت و جهت آرشه را مشخص نمی‌کنند و خود شما مجبور به تصمیم‌گیری در باره‌ی آن هستید.

- استفاده از آرشه‌ی بلند (A) برای تسلط بر تمام محدوده‌ی آرشه، مفید است. درست است که در تمرینات مشقی، از این حالت، بیشتر استفاده می‌کنیم، ولی به طور کلی، استفاده از آرشه‌ی هر چه بلندتر، به روانی مچ و ساعد کمک شایانی می‌کند.
- با وجود تکراری بودن الگوها، از همان ابتدا، به تک تک نت‌ها نگاه کنید.
- در صورت احساس نیاز، هر درس را چندین بار تکرار نمایید.

دست باز

1.

تمام آرشه (A) 1 2 3 4

2.

3.

3/4

4.

بقیه هم با همین حالت نواخته شوند. *simile.*

5.

$\frac{1}{2}$ نصف آرشه

6.

7.

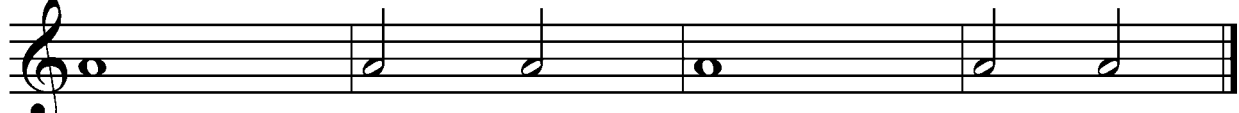
8.

در این درس، نت‌های سفید(دو ضربی) یک بار با نیمه‌ی بالایی و بار دیگر با نیمه‌ی پایینی اجرا می‌شوند.

9.

OH. OH. UH. UH.

نیمه‌ی بالایی نیمه‌ی پایینی

برای کشش‌های کوتاه در درس شماره‌ی ۱۰، نباید حرکت نرم و روان میچ را فراموش کرد. آرشه را با بازو حرکت ندهید. میچ را بیشتر تکان دهید و برای این کار، از ساعد هم کمک بگیرید. در صورت احساس مشکل در اجرای نت‌ها با سر آرشه، می-توانید محدوده‌ی لازم برای آرشه کشی را کمی به سمت وسط بیاورید و ضمناً تمرینات فیزیکی را هم برای رفع انقباضات عضلانی خود انجام دهید. این تمرینات را می‌توان از قسمت‌های مختلف آرشه نواخت، هم چنین طول بیشتری از آرشه را مصرف کرد، اما در ابتدای کار لزومی ندارد. مراقب باشید نت‌ها به صورت مقطع و با ضربه اجرا نشوند

10.

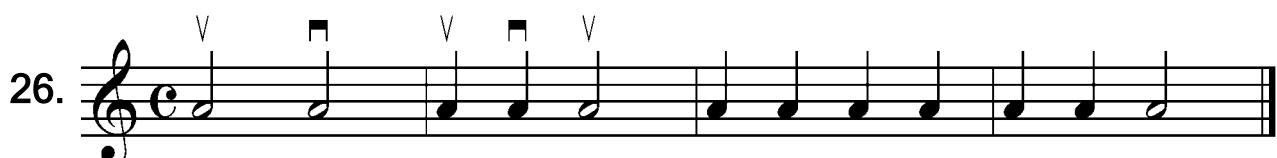
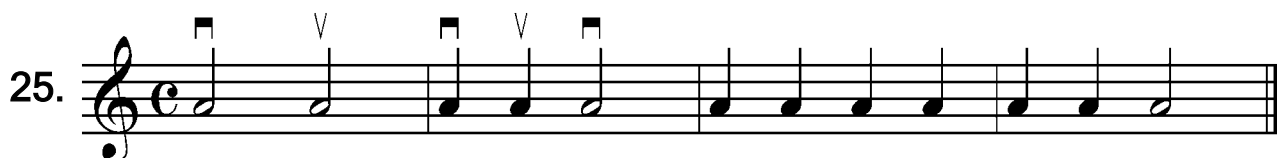
$\frac{1}{4}$ T ته آرشه

11.

$\frac{1}{4}$ P سر آرشه

12.

1 2 3 4

نکات پایانی:

- مطمئن شوید که ویولن را با شانه و چانه نگه داشته‌اید و نه با دست چپ.
- با نگاه به آرشه، درستی گرفتن آرشه را کنترل کنید.
- آیا حرکت آرشه، موازی با خرک است؟
- تمرین جلوی آینه را فراموش نکنید.

توضیحات مربی:

درس دهم

نت "سی" (انگشت اول):

نواختن نت "لا" با کشش‌های مختلف را فرا گرفتیم. بعد از آن، نت "سی" را می‌نوازیم. بین "لا" و "سی"، یک پرده فاصله وجود دارد؛ یعنی باید به اندازه‌ی یک انگشت، از شیطانک را فاصله بگذاریم و سپس نوک انگشت اول با توجه به شکل مقابل، به صورت خمیده فرود آید، اما زیاد شکسته و سوار بر گریف نباشد. انگشت اول دست چپ، از بند دوم، کنار شیطانک قرار می‌گیرد تا همیشه موقعیت خود را پیدا کند. موقع قرار گرفتن انگشتان روی گریف، لازم است کمی انگشت را فشار بدهیم تا سیم به چوب برسد. در غیر این صورت، کیفیت صوتی مطلوبی نخواهیم شنید. انگشتان دیگر را هم راحت و گرد نگه دارید. مراقب باشید که هم‌زمان با استفاده از انگشت اول، کف دست و انگشت شست منقبض نشود. همچنین، اگر کف دست، به دسته بچسبد، انگشت اول، کم‌بم‌تر از حد لازم خواهد شد.

شکل انگشت اول

برای انگشت گذاری، حالات متفاوت و متنوعی وجود دارد. شکل مقابل، الگوی اولیه‌ی انگشت گذاری را نشان می‌دهد. این وضعیت را A می‌نامند. وضعیت A، متفاوت با علامت حرکت تمام آرشه است. (A)

- مربی می‌تواند در صورت لزوم، جای انگشت گذاری را با چسباندن یک نوار برجسته و قابل لمس، مشخص نماید و بعد از مدتی آن را بردارد.
- شکل نوار روی دسته

- برای اطمینان از درستی صدای نت "سی"، ابتدا نت "لا" را می‌نوازیم، سپس با توجه به زیر و بمی آن، صدای نت "سی" یا هر نت دیگر را تنظیم می‌کنیم. این کار را آمادگی^۱ می‌نامیم.

آمادگی گوش
برای نت بعدی

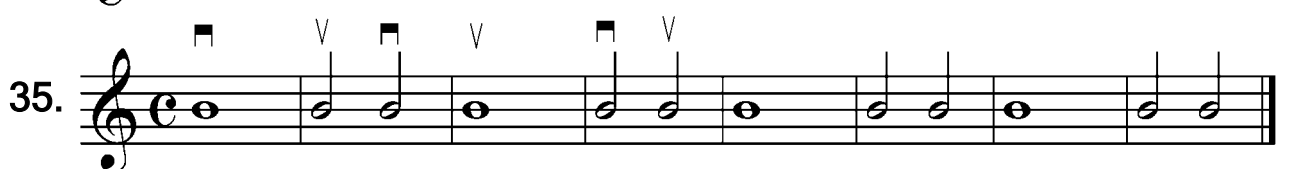
Preparation^۱

31.

32.

33.

34.

35.

• قبل از ادامه‌ی تمرینات، از درستی وضعیت انگشت اول، آرشه و راحتی همه‌ی عضلات درگیر شده مطمئن شوید.

36.

37.

38.

39.

40.

نکات پایانی:

- مچ دست چپ را صاف نگه دارید.
- تمرینات را در زمان‌های کوتاه و چندین بار انجام دهید. برای اوایل کار، ۳ زمان ۱۵ دقیقه‌ای، مناسب است. گمان نکنید که یک تمرین طولانی بر کارایی شما می‌افزاید.
- گوش دادن به موسیقی - و نه شنیدن آن - تمرین بسیار ارزشمندی است که باید از هم اکنون به آن بپردازید. پیشنهاد اولیه‌ی ما، تهیه‌ی یک کاست از "سونات‌های پیانو" اثر بتهوون است.

توضیحات مربی:

درس سه

ترکیب نت‌های "لا" و "سی":

برای نواختن نت‌ها باید همیشه آماده باشیم. یعنی در زمان سکوت، نت بعدی را آماده کنیم. برای نواختن نت "سی" (بعد از "لا")، انگشت اول را روی گریفت می‌گذاریم و سپس آرشه را حرکت می‌دهیم. هم چنین موقع نواختن نت "لا" (بعد از "سی")، انگشت اول را از روی گریفت بر می‌داریم، سپس آرشه را می‌کشیم. این کار فقط کمی تمرکز می‌خواهد. موقع برداشتن انگشت، نباید آن را خیلی بالا ببریم. این کار، باعث پایین آمدن سرعت اجرایی می‌شود. پس کافی است که انگشت از سیم جدا شود.

- دروسی که علامت آرشه ندارند، باید با آرشه‌ی راست شروع شوند.

انگشت
اول گذاردن
انگشت
برداشتن
انگشت

52.

53.

- در این درس، برای برداشتن یا گذاردن انگشت، سکوتی نداریم، پس باید در زمان کوتاهی که قصد برگرداندن آرشه را داریم، هم زمان، انگشت را نیز روی گریفت بگذاریم و نیز بالعکس. این عمل، نباید قبل یا بعد از حرکت آرشه اجرا شود.

54.

55.

56.

- به حرکت میج دقت کنید. نباید بدن تکان بخورد.
- در کشش‌های کوتاه، به هم زمانی انگشت گذاری با حرکت رفت و برگشت آرشه دقت کنید.
- این تمرینات، اولین آمادگی را برای اجرای تکنیک تربیل (بعدها با آن آشنا می‌شوید) به شما می‌آموزند. چند تمرین آینده (از شماره‌ی ۵۷ به بعد)، غیر از ایجاد هماهنگی ذهنی، می‌توانند باعث بالا بردن سرعت انگشت شوند.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

نکات پایانی:

- در حرکت به موقع انگشت اول، دقیق شوید.
 - هر چه پیش تر می رویم، امکانان اجرایی بیشتری خواهیم داشت. پس در تلاش و صبر کوتاهی نکنید.
 - اگر مایلید کمی به تمرین روی انگشتان پردازید. تمام انگشتان را روی میز بگذارید و هر یک از آنها را به دفعات بالا و پایین ببرید؛ بدون آن که بقیه‌ی انگشتان را تحت تأثیر قرار دهند.
- شکل تمارین فیزیکی

توضیحات مربی:

درس چهارم

خط اتصال:

خطوط منحنی که نت‌ها را به هم وصل می‌کند، خط اتصال نام دارد و همان طور که از نامش بر می‌آید، صدای نت‌ها را به هم وصل می‌کند. در این حالت، نت‌های تحت این مجموعه، در یک حرکت (جهت) آرشه اجرا می‌شوند، بدون آن که مکثی بین آن‌ها باشد. آیا می‌توانید حس نت‌های متصل (لگاتو) را از نت‌های غیر متصل تشخیص دهید؟

65.
دو نت دو ضربی
به هم متصل شده‌اند.

66.

67.
دو نت یک ضربی
به هم متصل شده‌اند.

68.

69.
چهار نت یک ضربی
به هم متصل شده‌اند.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

نکات پایانی:

- همان طور که می بینید، به تدریج بر عوامل کاربردی افزوده می شود. پس سعی کنید مطالب را به خوبی فرا بگیرید. در غیر این صورت از ادامه ی پیش رفت باز خواهید ماند.
- این تکنیک (لگاتو)، بسیار مورد استفاده ی آهنگ سازان مختلف بوده و هست. و می تواند شکل های متنوعی داشته باشد. به عنوان یک تلاش، مدل های دیگری از اتصال را ابداع کنید.
- شکل های متنوعی از اتصال
- توجه کنید که هدف اجرای لگاتو، حصول صدایی شبیه به "دا را را" است، نه "بیم بام بام بام".

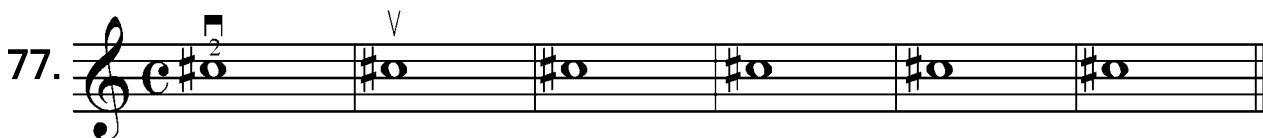
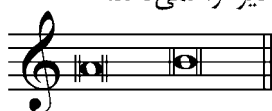
توضیحات مربی:

درس پنجم

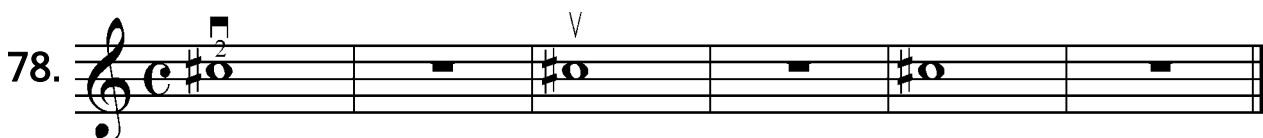
انگشت دوم (نت "دو دیز"):

• برای اجرای این نت، انگشت دوم را به فاصله‌ی یک پرده از انگشت اول قرار می‌دهیم. مراقب باشید که انگشت اول از شیطانک دور نشود. انگشت اول، هیچ نقشی در صدای نت "دو دیز" ندارد. ولی برای همیشه‌ی هنرجویی خود به یاد داشته باشید که بهتر است انگشتان قبل از هر انگشت را نیز روی گریف گذاشته باشیم. برای این که حرکات متمادی "دو دیز" به "سی" دچار اختلال و مکث نشود، و نوعی حالت الاکلنگی پیش نیاید، انگشت اول را هم سر جای خود نگه می‌داریم. بعدها، در بسیاری شرایط می‌توان فقط انگشت دوم را گذاشت.

نواختن این نت، آسان است. فقط مراقب باشید که هنگام اجرای آن، انگشتان دیگر را جمع نکنید. همچنین، دقت کنید که میچ دست چپ، راست باشد. خمیدگی میچ به داخل، اجازه‌ی جلو رفتن انگشت دوم برای اجرای نت "دو دیز" را نمی‌دهد.

همان طور که می‌بینید، الگوی آرشه کشی و ریتم در بسیاری از تمرینات شبیه به هم است. پس با آنالیز درس‌ها می‌توانید به راحتی از عهده‌ی انجام آن برآید

به علامات ترکیبی توجه کنید. هر گاه قرار باشد نتی تا آخر قطعه با یک علامت خاص (دیز، بِمُل و یا بِکار) اجرا شود، آن علامت را ابتدای خط حامل مشخص می‌کنند. علامت‌ها، روی هر خطی که قرار بگیرند، نت مربوط به آن محل را تغییر می‌دهند. همه‌ی نت‌های "دو"، دیز هستند و فعلاً به بقیه‌ی علامات کاری نداریم.

94.

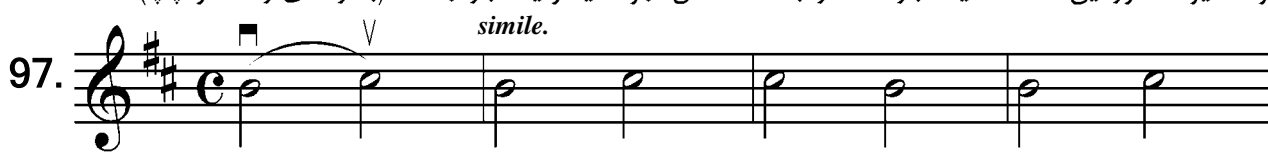
95.

96.

• از علامت‌های آرشه گذاری بالای درس تعجب نکنید. مگر می‌توان دو نت را با آرشه‌ی راست و چپ به صورت متصل اجرا کرد؟ خیر؛ منظور این است که یک بار نت‌ها را با خط اتصال اجرا کنید و یک بار جداگانه (با آرشه‌ی راست و چپ)

97.

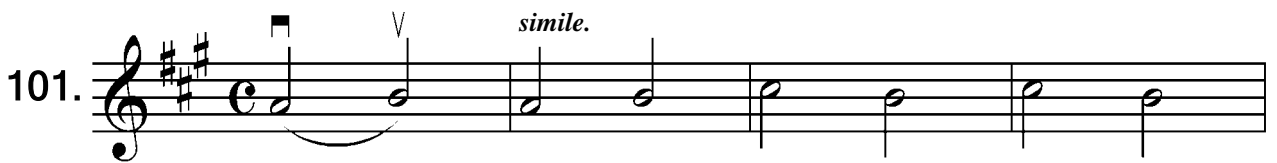
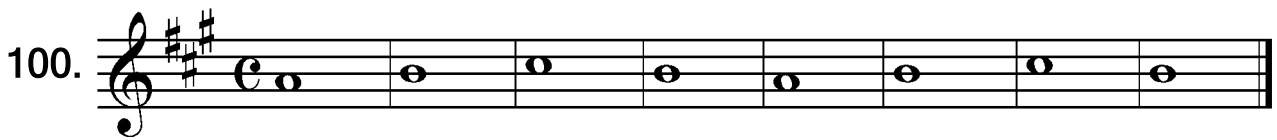

• این درس را نیز باید یک بار به صورت متصل دوتایی، یک بار متصل چهارتایی و یک بار با آرشه‌ی جدا - جدا بنوازید. الگوهای آرشه‌ی چپ را نیز فراموش نکنید.

98.

99.

حال، همه‌ی نت‌هایی را که تا کنون با آنها آشنا شده‌ایم، با هم می‌نوازیم؛ لا، سی، دو دیز

تا کنون، هیچ پرشی انجام نشده، تنها یک نوع در درس ۱۰۳ مشاهده شده و آن پرش "دو دیز" به "لا" است که برای انجام آن، کافیست انگشتان را برداریم. اما برعکس آن، احتیاج به دقت بیشتر دارد و آن را در درس آینده تمرین خواهیم کرد.

نکات پایانی:

➤ با نظر مربی، می‌توانید بخش‌هایی از یک آهنگ آسان را بنوازید. اما هنوز امکانات ما برای اجرای یک آهنگ کامل، کم است.

➤ برای راحتی در نوازندگی، کمی بیشتر به سراغ نت خوانی (پارلاتی) بروید، تا نت‌ها بدون مکث اجرا شوند.

➤ هنگام حرکت انگشتان، به استقلال هر یک دقت کنید.

توضیحات مربی:

درس ششم

حرکت همزمان دو انگشت:

برای پرش از "لا" به "دو دیز" و بالعکس، باید انگشت اول و دوم را با هم روی گریفت بگذاریم و برداریم. قبلاً توضیح داده شده که هنگام اجرای انگشت دوم، انگشت اول نقشی ندارد و می‌توانیم به راحتی فقط انگشت دوم را بگذاریم، ولی فراموش نکنیم که ما هنوز در مرحله‌ی مقدماتی هستیم و باید همه‌ی اصول را به طور دقیق رعایت کنیم. استقلال انگشتان را مد نظر داشته باشید تا با وارد کردن فشار بر انگشت دوم، انگشتان دیگر حرکت نکنند.

انگشت اول و دوم را با هم بردارید. انگشت اول و دوم را با هم بگذارید.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

112.

113.

114.

همان طور که می‌دانید، کشش سیاه در میزان‌های مختلف به یک اندازه اجرا می‌شود، اما برای راحتی در اجرا و درک آن، می‌توان آن‌ها را در میزان سه ضربی، $\frac{3}{4}$ آرشه در نظر گرفت. یعنی آرشه را در ذهن به سه قسمت تقسیم می‌کنیم. در این صورت، برای نت سفید $\frac{2}{3}$ آرشه و برای سفید نقطه‌دار، یک آرشه‌ی کامل (A) می‌کشیم. در درس‌های سه ضربی پایین، مشاهده می‌شود که به دلیل فرد بودن تعداد نت‌ها در هر میزان، آرشه‌ی راست و چپ، در ابتدای هر میزان متغیر است. تمرینات فعلی ما کاملاً مشقی است، در حالی که در سطوح کمی بالاتر، آزادی بیشتری پیدا می‌کنیم. مثلاً می‌توان نت‌های سیاه همین درس را $\frac{1}{4}$ و نت‌های سفید را $\frac{1}{2}$ و حتی بسیار متفاوت‌تر نواخت. اما در این موقعیت، ممکن است که در بعضی دروس، به اشکالاتی برخورد کنیم.

115.

116.

نکات پایانی:

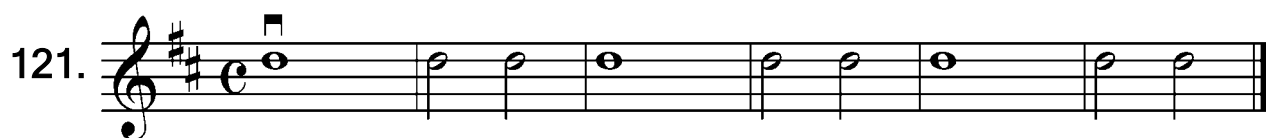
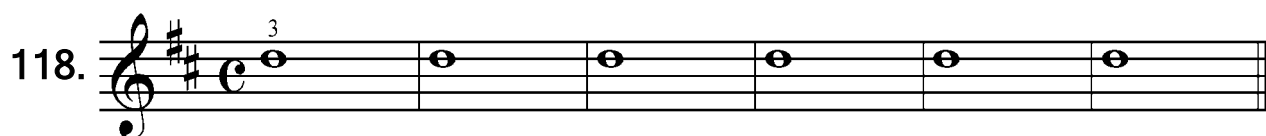
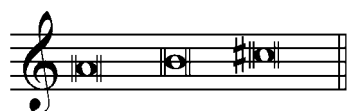
- برای پرش از "لا" به "دو دیز"، انگشت دوم را زودتر از انگشت اول نگذارید. اجازه بدهید که کاملاً هم‌زمان پایین بیایند.
- آیا مایلید که یک تحقیق در حیطه‌ی ویولن انجام دهید؟ به عنوان مثال، از "سوردین" (صدا خفه کن) شروع کنید.

توضیحات مربی:

درس هفتم

انگشت سوم (نت "ر"):

انگشت سوم روی سیم "لا"، این نت را اجرا می‌کند. فاصله‌ی نت "ر" با نت قبل ("دو دیز")، نیم پرده است. پس لازم است که انگشت دوم و سوم به هم چسبیده باشند. البته در سازهای اندازه‌ی استاندارد، کسانی که انگشتان باریک و ظریف دارند، باید انگشتان را کمی آزاد بگذارند و بالعکس کسانی که انگشتان پهن دارند، باید نوک انگشتان را بیشتر به هم بفشارند. این نت، یک اکتاو بهتر از نت دست باز "ر" است. برای اطمینان از درستی صدا، آن دو را با هم کنترل و کوک کنید.

126.

127.

128.

129.

— : علامت نیم پرده‌ای بین دو نت، نشانه‌ی آن است که انگشتانی که آن دو نت را اجرا می‌کنند، به هم بچسبند.

130.

131.

132.

133.

134.

135.

136.

137.

برای پرش "سی" به "ر"، باید غیر از انگشت اول که در جای خود می ماند و انگشت سوم که نت "ر" را اجرا می کند، انگشت دوم هم که بین این دو انگشت است، روی گریف بنشیند.

138.

+ : علامت هشدار است، برای مواردی که نیاز به توجه دارد.

139.

140.

141.

142.

نکات پایانی:

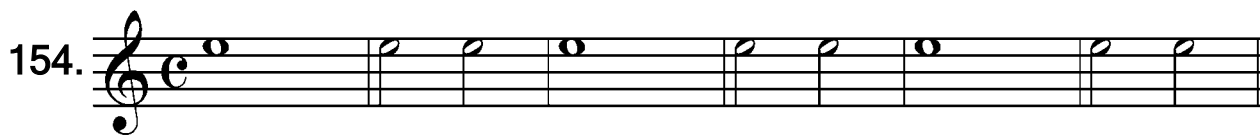
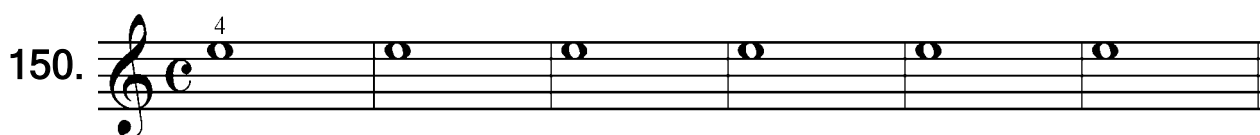
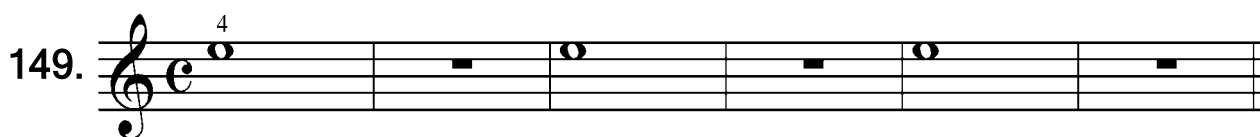
- زمان و دفعات تمرین را به ۳ بار ۲۰ دقیقه‌ای تغییر دهید. البته بدانید که زمان‌بندی، بستگی به وضعیت فیزیکی هر شخص دارد. این، یک زمان‌بندی کاملاً تقریبی است.
- یکی از تمرینات را به میل خود انتخاب نموده و برای خانواده بنوازید. پس از پایان اجرا، نظر هر یک را شنیده و اشکالات را رفع نمایید. این کار - همچنین - ، باعث تقویت اعتماد به نفس می‌شود.
-

توضیحات مربی:

درس هشتم

انگشت چهارم (نت "می"):

بعد از آخرین نت ("ر")، به اندازه‌ی یک پرده فاصله می‌گیریم تا به نت "می" برسیم. برای نواختن نت "می"، باید انگشت چهارم کاملاً گرد باشد. با توجه به کوتاه بودن انگشت، نباید قسمت نرمی انگشت، سیم را بفشارد، بلکه این عمل توسط نوک انگشت انجام می‌شود. این کار با چرخاندن مچ و انگشتان به سمت گریف انجام می‌پذیرد و باعث قدرت در انگشت می‌شود. به انگشت چهارم، باید کمی بیشتر از انگشتان دیگر فشار وارد کرد تا کیفیت مطلوبی به دست آید.

در اجرای کشش‌ها - به ویژه آن‌ها که کوتاه‌ترند - آزادی بیشتری به کار ببرید. با جرأت به منطقه‌ی وسط آرشه نزدیک شوید و به میزان لازم، از نیمه‌ی بالایی آرشه کمک بگیرید.

156.

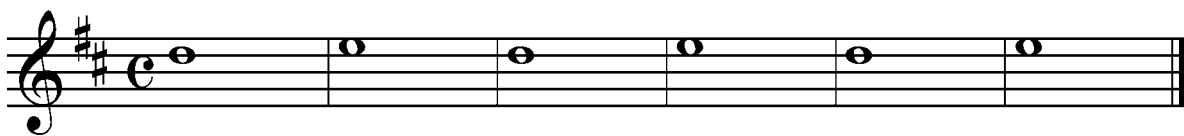
157.

158.

159.

160.

161.

162.

163.

164.

165.

166.

پرش‌های این درس را بسیار با دقت اجرا کنید. حرکت انگشت سوم را کنترل کنید.

167.

168.

169.

170.

171.

172.

173.

نکات پایانی:

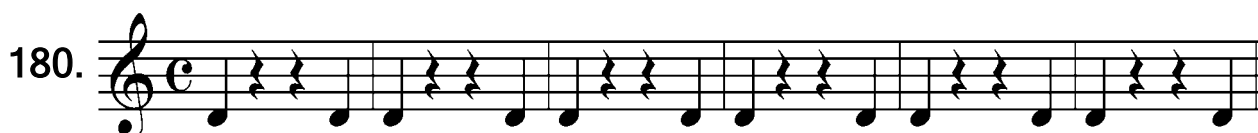
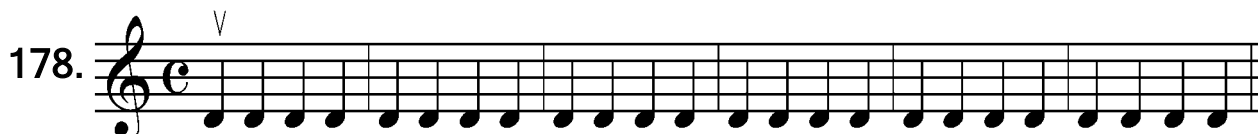
- انگشت چهارم را به حد کافی قوی کنید. برخی خود را راحت کرده و تقریباً همیشه از سیم دست باز استفاده می‌کنند. اما ما در آینده با آن سر و کار زیادی خواهیم داشت.
- یکی از کارهای ارزشمند و جذابی که مربیان گرامی می‌توانند انجام دهند، تنظیم یک فرم ارزش‌یابی، با توجه به معیارهای خود است. نصب این فرم در کلاس و در کنار فرم‌هایی از دیگر هنرجویان، وی را به کوشش بیشتر ترغیب می‌کند.

توضیحات مربی:

درس نهم

سیم سوم (نت "ر" دست باز):

سیم سوم دست باز، صدای نت "ر" را تولید می‌کند. هنرجو نباید این نت را با "ر" روی خط چهارم اشتباه بگیرد. صدای "ر" دست باز، یک اکتاو بم تر از نتی است که قبلاً یاد گرفته‌ایم. برای آرشه کشی روی این سیم، وضعیت بازو کمی به بالا منتقل می‌شود و هنرجو باید مرتباً این مورد را به خود یادآور شود.

نکات پایانی:

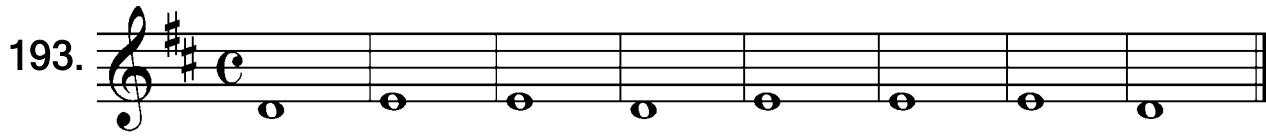
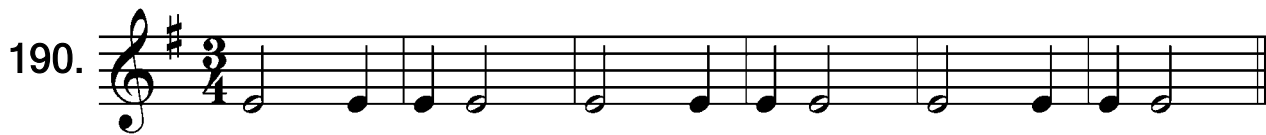
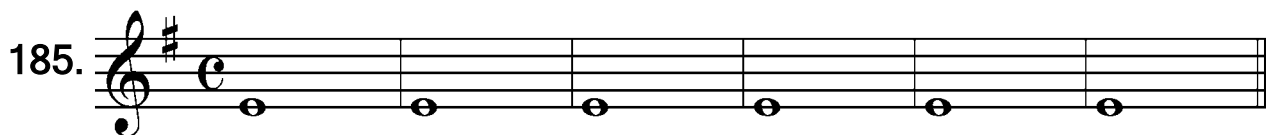
- دائماً مراقبت کنید که بازو از حد لازم پایین تر نیاید.
- در این شرایط، بهتر است که موقتاً تمرینات سیم "لا" را کنار بگذارید تا تسلط کافی حاصل شود.

توضیحات مربی:

درس دهم

انگشت اول (نت "می"):

- اجرای این نت، دارای همان توضیحات نت "سی" است، با این تفاوت که انگشت اول را روی سیم "ر" قرار می‌دهیم.

195.

196.

درس یازدهم

انگشت دوم (نت "فا دیز"):

- مشابه وضعیت نت "دو دیز" روی سیم "لا".

197.

198.

199.

200.

201.

210.

211.

212.

213.

214.

215.

216.

217.

نکات پایانی:

➤ همان طور که دیدید، از نت‌های متعدد قابل اجرا در ویولن، نه تایی آن را با سرعت تمام آموختید. حالا امکان اجرای یک گام کامل "ر ماژور" را دارید و این، خیلی مهم است. بدون کمترین سستی، راه را ادامه دهید تا دستیابی به مراتب بالا.

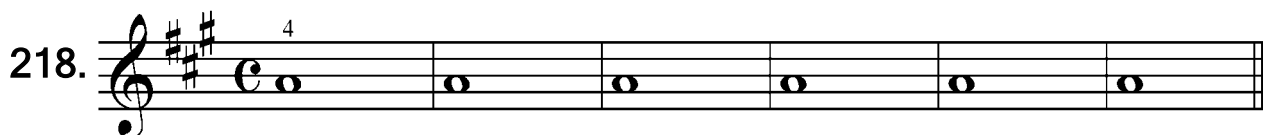

توضیحات مربی:

درس سیزدهم

انگشت چهارم (نت "لا"):

- مشابه وضعیت نت "می" روی سیم "لا".
به طور کلی، این نت را می‌توان به دو صورت اجرا کرد:
۱- حالت دست باز روی سیم دوم، که اولین نتی بود که فرا گرفتیم.
۲- حالت انگشت چهارم روی سیم سوم که با وجود این که نواختن آن به سادگی حالت اول نیست، اما گاهی مجبوریم از این روش انگشت گذاری استفاده کنیم.
- نت‌های "لا" که در چند تمرین آینده می‌آیند، همگی باید به صورت انگشت چهارم - و نه دست باز - اجرا شوند.
- صدای "لا" انگشت چهارم را با "لا" دست باز (سیم دوم) کنترل و کوک کنید.

225.

226.

227.

228.

229.

230.

231.

232.

233.

234.

235.

236.

237.

نکات پایانی:

توضیحات مربی:

درس چهاردهم

تعویض سیم:

برای استفاده از دو سیم، لازم است که در هنگام تعویض سیم، زاویه‌ی بازو با بدن تغییر کند. اما این کار در حالت مشقی و ابتدایی، از حرکات بالا و پایین بازو و در مراحل بعدی - به ویژه اگر سرعت بالا باشد - از حرکات ساعد و مچ کمک می‌گیرد. نکته‌ی مهم در تعویض سیم با آرشه‌ی راست یا چپ، اعمال فشاری است که از طرف وزن آرشه یا بازو به حرکت طبیعی آرشه وارد می‌شود. به این صورت که هنگام حرکت آرشه‌ی راست، وزن کل دست و خود آرشه، تمایل به حرکت روی سیم پایین‌تر (زیرتر) را به وجود می‌آورد و بالعکس، آرشه‌ی چپ، وزن آرشه را به سمت سیم‌های بالاتر (بم‌تر) منتقل می‌کند. هر گاه تغییری در روند این حرکت به وجود آید، باعث اختلال در حرکت روان و طبیعی تعویض سیم می‌شود. در تمرین شماره‌ی ۲۵۰، این حالت را مشاهده می‌کنید. با تمرین، رفع این مشکل به آسانی میسر است.

بازو به بالا
جا به جا شود.

بازو به پایین
جا به جا شود.

بازو ثابت بماند.

238.

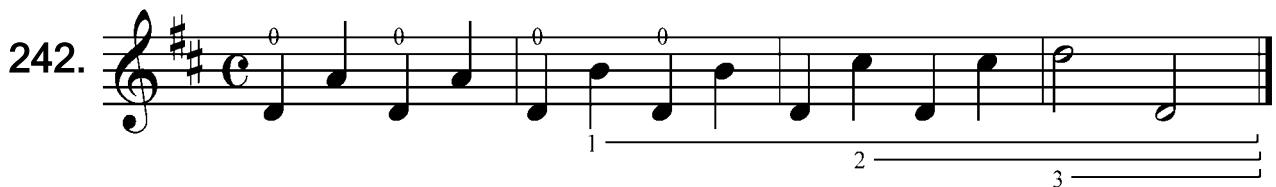
239.

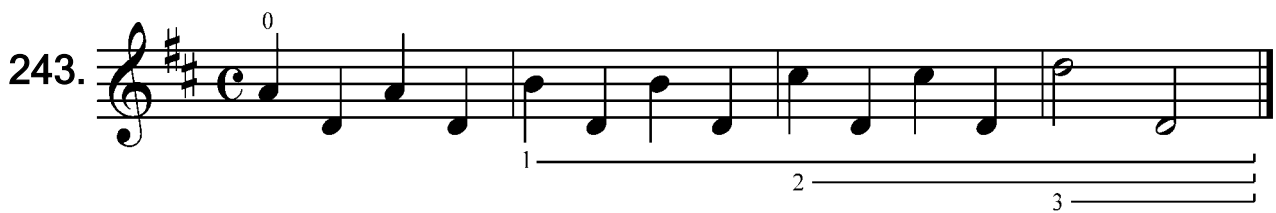
از زمانی که تعویض سیم بدون سکوت را تمرین می‌کنید، درخواهید یافت که برای همه‌ی حالات تعویض سیم، باید آرشه را به صورت منحنی حرکت دهید؛ یعنی در طول حرکت، به تدریج آرشه را به سیم بعدی نزدیک کرده و در موقع لازم، با یک حرکت کوتاه، آرشه را به سیم بعدی منتقل کنید. این کار باعث جلوگیری از تنش بین تعویض سیم می‌شود.

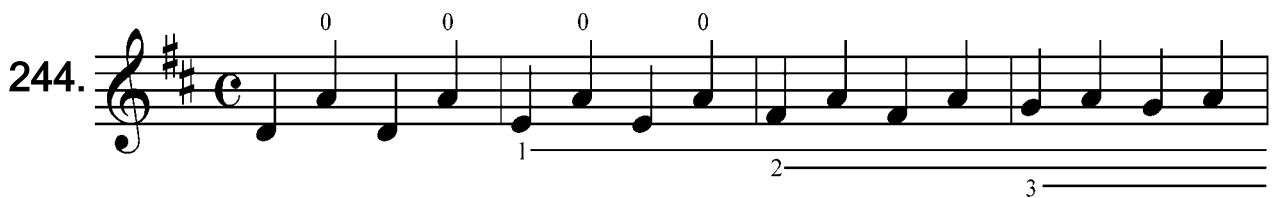
240.

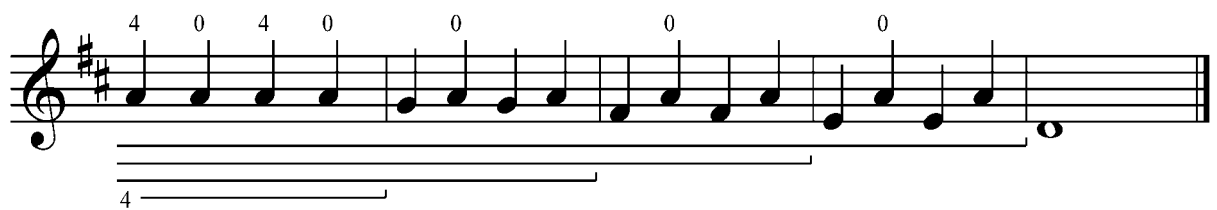
241.

شماره‌ها و خطوط کشیده‌ی کنار آن‌ها، نشانه‌ی این است که انگشت باید سر جای خود بماند؛ حتی اگر آرشه به سیم دیگر منتقل شده باشد. به طور کلی، در نواختن اتودها و قطعات رپرتوار موسیقی، باید حداقل جا به جایی و حرکت انگشتان را در نظر گرفت. بنا بر این، مواقعی که یک انگشت، مزاحمتی برای ادامه‌ی کار نداشته باشد، بهتر است (و برخی مواقع باید) سر جای خود بماند. پس هنگام اجرای این تمرینات، لازم نیست انگشتان را بردار و گذار کنید، بلکه می‌توانید با انگشت گذاری ظریف - به طوری که به سیم دست باز برخورد نکنید - حرکات انگشت را به حداقل برسانید. انگشت‌ها را طوری بگذارید که به صورت پلی از روی سیم "لا" بگذرد و به آن برخورد نکند. سعی کنید دست را بر گریف سوار نکنید.

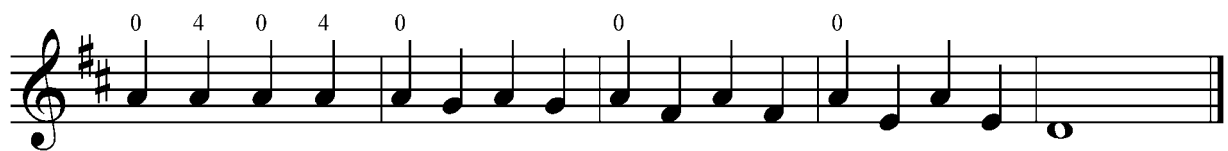
242.

243.

244.

245.

246.

247.

نکات پایانی:

توضیحات مربی:

درس پانزدهم

اجرای فاصله‌ی پنجم:

برای اجرای فاصله‌ی پنجم روی دو سیم مجاور، انگشت مورد نظر را طوری قرار می‌دهیم که هر دو سیم را هم زمان گرفته باشد و بتوان در لحظه‌ی دلخواه، بدون جدایی از سیم و تنها با حرکت آرشه، نت بعدی را اجرا کرد. مسلماً این توضیح در مورد اجرای فاصله‌ی پنجم به صورت دست باز صدق نمی‌کند؛ چرا که انگشت گذاری‌ی صورت نگرفته.

• هنگام استفاده از انگشت چهارم، کمی با مشکل مواجه خواهید شد. در این صورت، می‌توان از حرکات کوچک مچ نیز کمک گرفت.

نکات پایانی:

➤ با توجه به این که درجه‌ی پنجم، نقش مهمی در ثبات تنالیته دارد، چنین حرکاتی در گام‌های مینور و ماژور با تُنیک به کار رفته در تمرینات فوق، کاربرد دارد.

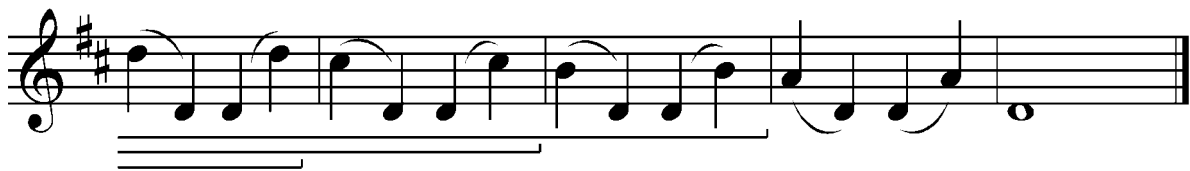
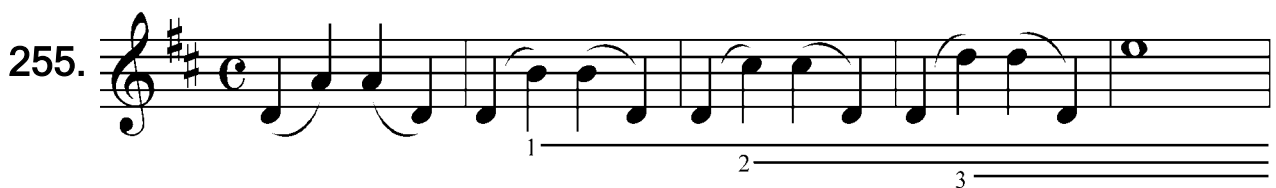

توضیحات مربی:

درس شانزدهم

تعویض سیم متصل:

برای حرکت نرم و روان روی دو سیم، باید به تدریج آرشه را به سیم بعدی نزدیک کرده و بعد در یک لحظه‌ی کوتاه وارد سیم بعدی شد (به شکل نگاه کنید).
از ایجاد حرکات بزرگ در بازو که جلوه‌ی دیداری خوبی هم ندارند، جلوگیری کنید. هر چه سرعت تعویض سیم بالا رود، کاربرد بازو کمتر و استفاده از مچ بیشتر می‌شود.
همه‌ی این عملیات را به تعویض سیم غیر متصل هم تعمیم دادیم.

گذاردن هم زمان یک انگشت روی دو سیم را در اجرای فواصل پنجم مطرح کردیم. حال، گونه‌ای دیگر: در این حالت، از انگشتان مختلف استفاده می‌شود.

258.

--- این علامت، نشان این است که انگشتان به هم بچسبند، اما روی دو سیم مختلف

259.

260.

261.

262.

نکات پایانی:

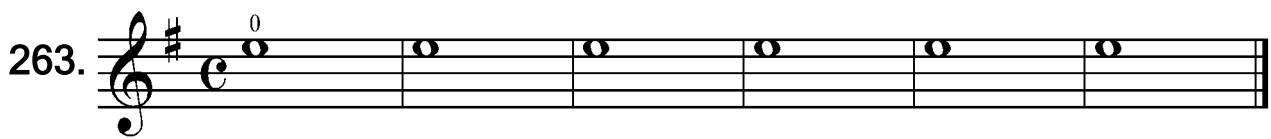
توضیحات مربی:

درس هفدهم

سیم یکم ("می" دست باز):

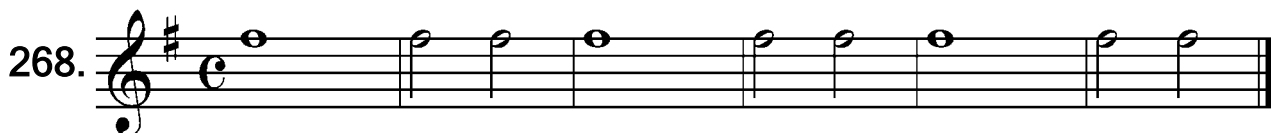
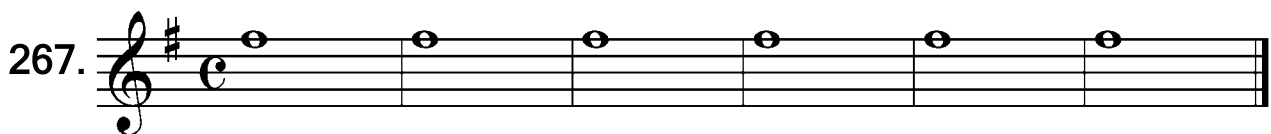
حتماً به خاطر دارید که این نت با نت "می" انگشت چهارم روی سیم "لا"، همصداست. آرشه کشی روی این سیم، به همان صورت یاد شده در سیم "لا" است. فقط ذکر یک نکته ضروری است و آن، این که سیم "می"، بسیار حساس و ظریف است و برای تولید صدایی شفاف، لازم به دقت در سونوریتته است. این سیم، نیاز به کنترل بیشتری روی تناسب سرعت و شدت حرکت آرشه دارد. باید از صداهای جیغ مانند، سوت و یا خش خش پرهیز کرد.

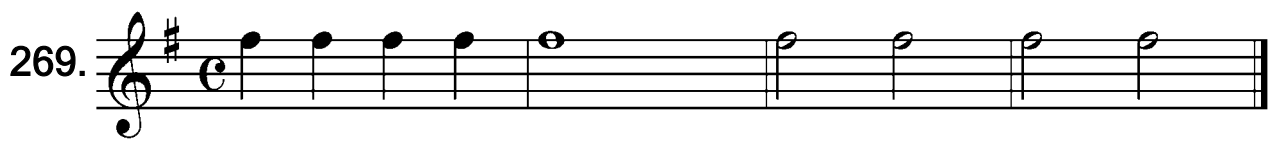
هنگام آرشه کشی روی سیم "می"، آزادی بیشتری داریم؛ زیرا از طرف پایین، به سیم دیگری برخورد نمی‌کند. علی‌رغم این، باید دقت شود که آرشه، همان زاویه‌ای را با سیم "لا" داشته باشد که هنگام آرشه کشی روی سیم "لا"، با سیم "ر" داریم.

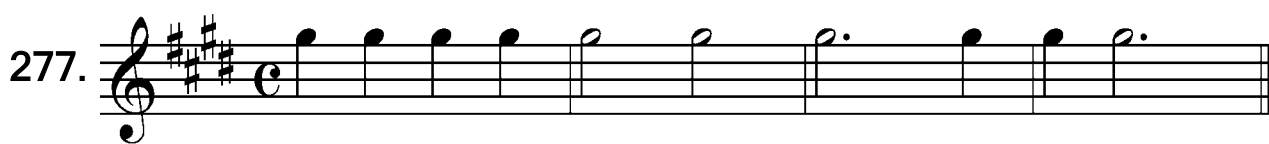

درس هفدهم:

انگشت اول (نت "فا دیز"):

284.

• با توجه به این که هدف الگوهای تکراری نظیر درس زیر، آشنایی و تسلط بر نت‌هاست، خود هنرجویان می‌توانند الگوهای دیگری را نیز ابداع کنند.

285.

286.

287.

288.

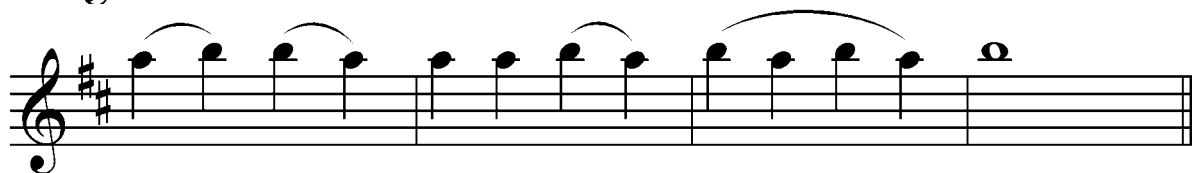
289.

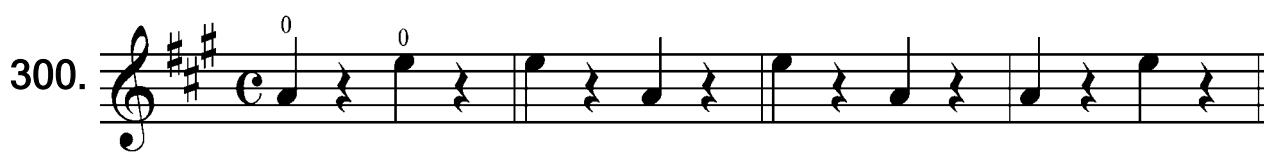
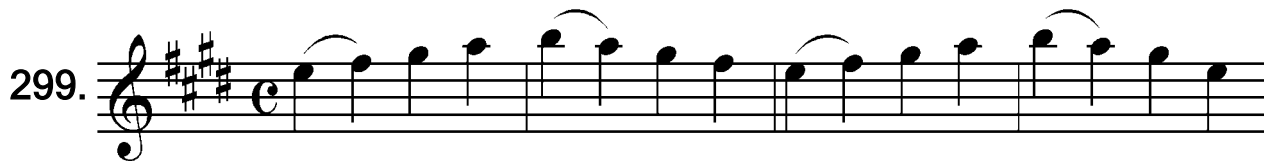
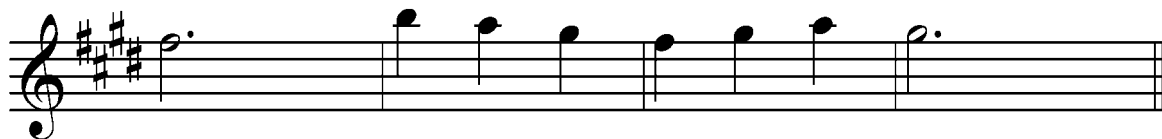
290.

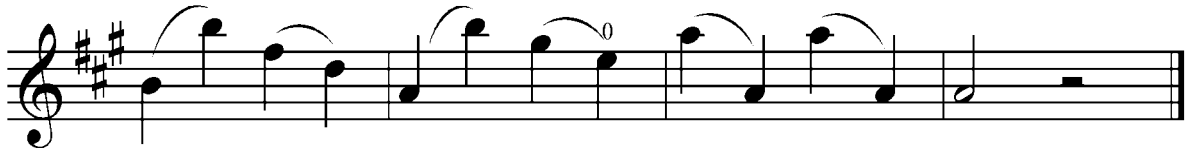
درس بیستم:

انگشت چهارم (نت "سی"):

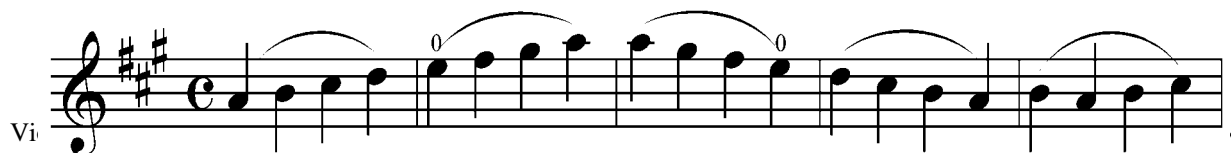
معمولاً صدای این نت با شفافیت کافی حاصل نمی‌شود. یکی از علل عدم شفافیت، ضعف انگشت چهارم است که نمی‌تواند سیم را کاملاً به تخته برساند.

درس فوق، نیاز به تمرین و تمرکز بیشتری دارد. به تعویض سیمها توجه کنید. و انگشتها را به موقع روی سیم بگذارید.

308.

309.

نکات پایانی:

➤ آیا از کیفیت صدای سیم "می" راضی هستید؟

➤

توضیحات مربی:

درس بیست و یکم

سیم چهارم ("سل" دست باز):

مقداری از توضیحاتی که در باره‌ی سیم "می" داده شد، به سیم "سل" نیز مصداق پیدا می‌کند. صدادهی مطلوب این سیم، دقت کافی را به کار ببرید. با توجه به این که حرکت آرشه روی این سیم، از یک طرف آزاد است، نباید بازو آن قدر بالا برود که فاصله‌ی آرشه با سیم "ر" بیشتر از دو سیم مجاور هم شود. از طرفی، این کار موجب انقباض در دست می‌شود و جلوی دید را هم می‌گیرد.

310.

311.

312.

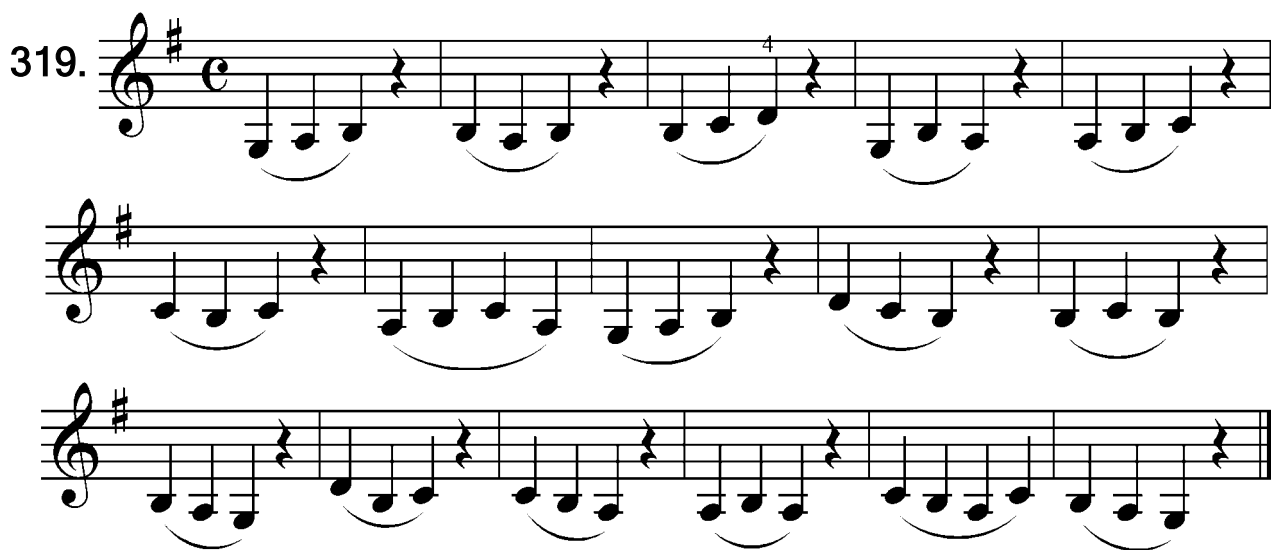
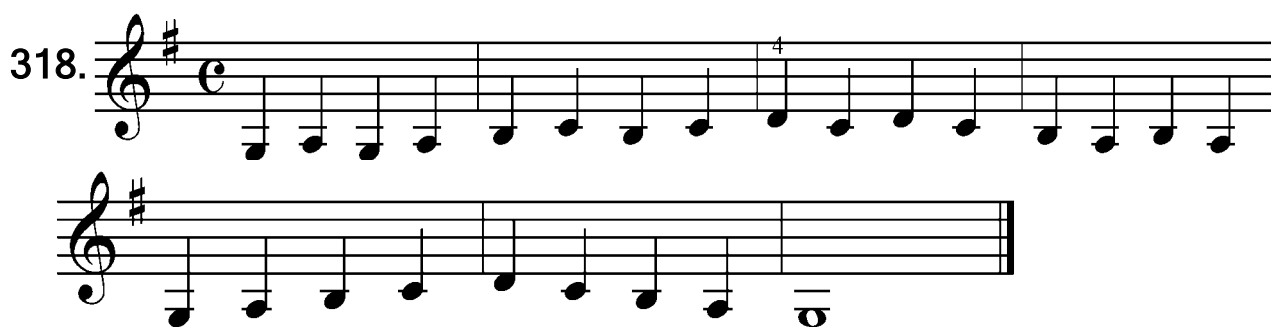
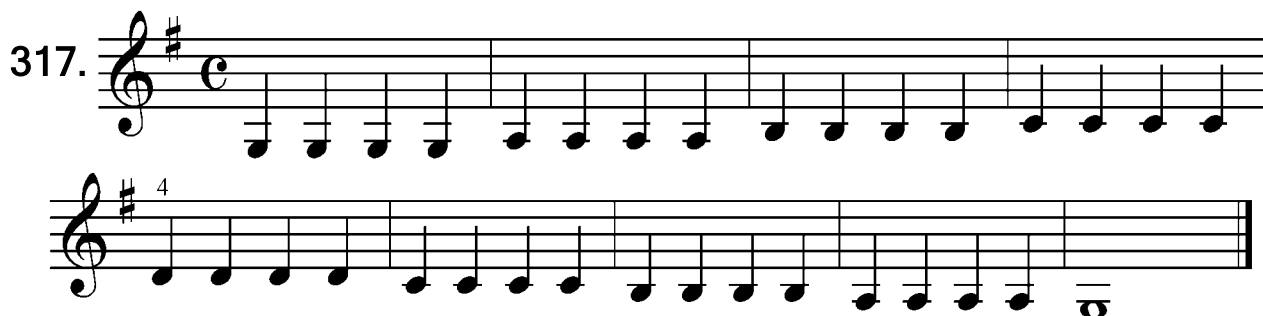
313.

314.

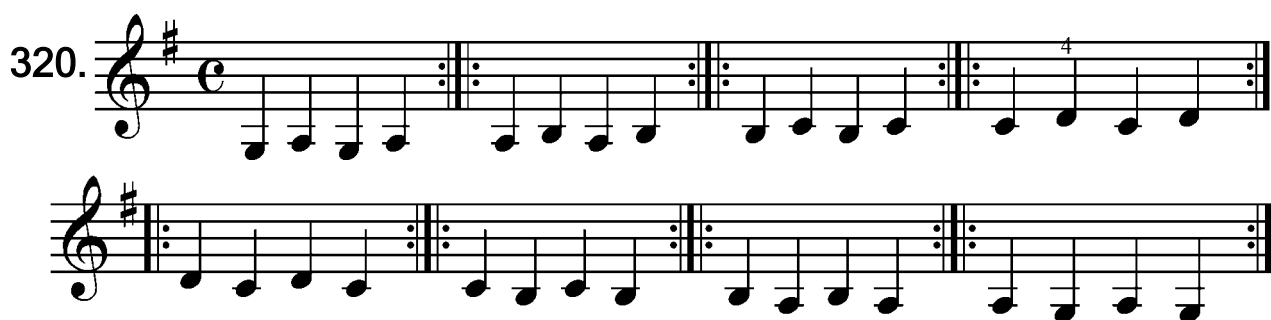
315.

• این شکل آرشه کشی، باعث تغییر در جمله بندی موسیقی می‌شود و بر خلاف تصور، چندان پیچیده نیست.

316.

• هر یک از الگوهای زیر را چندین بار تمرین کنید این تمرینات، هم به فراگیری بهتر جای نتها روی سیم "سل" کمک می-کند و هم به بالا بردن قدرت و تمرکز انگشتان.

• پرش‌های سوم پی در پی

321.

• پرش‌های چهارم و پنجم پی در پی:

322.

323.

324.

325.

نکات پایانی:

➤ کیفیت و ویژگی هر یک از چهار سیم را بررسی کنید. به تفاوت جنس و رنگ صدای سیم "سل" با بقیه‌ی سیم‌ها توجه کنید. از مربی بخواهید که در باره‌ی قطعاتی که برای یک سیم "سل" تنها نوشته شده، توضیحاتی بدهد.

توضیحات مربی:

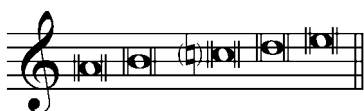
درس بیست و دوم

وضعیت B:

در این حالت از انگشت گذاری، انگشتان دوم و سوم به هم می‌چسبند فاصله‌ی این نت‌ها، نیم پرده خواهد بود. از این پس، امکانات اجرایی بسیار بیشتری برای اجرا خواهیم داشت؛ مثلاً می‌توان یک ملودی را از اکتاوها و گام‌های مختلف نواخت.

- روی سیم "لا":

327.

328.

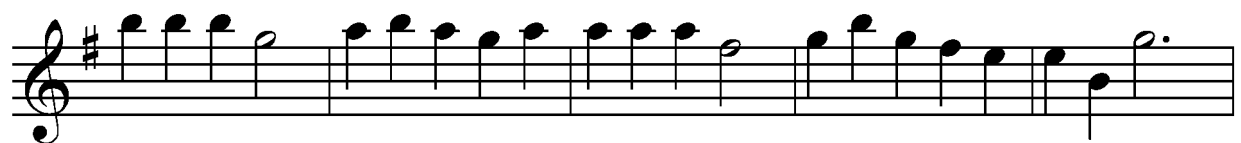

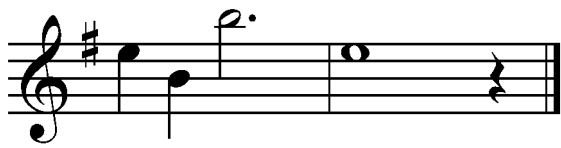
- روی سیم "ر":

329.

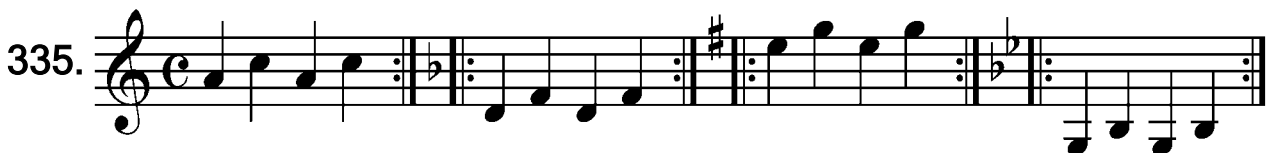
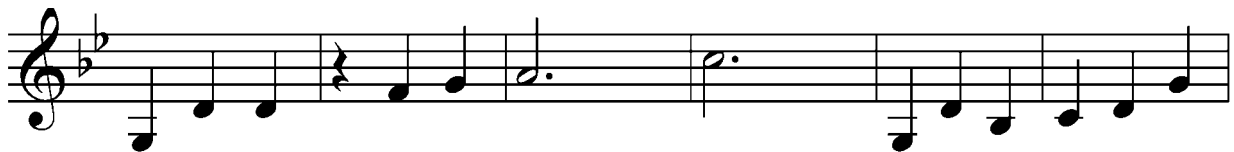
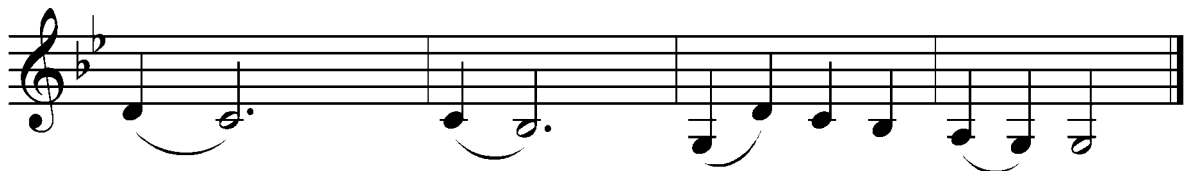
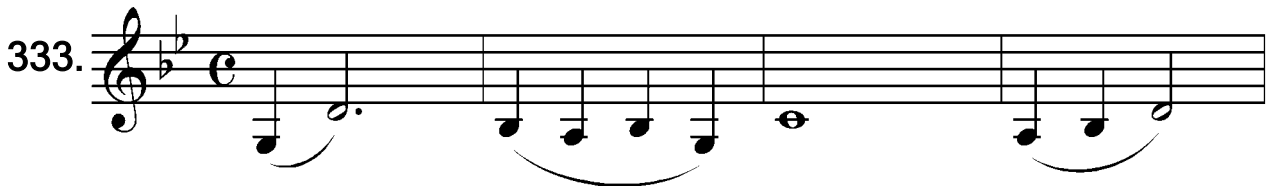

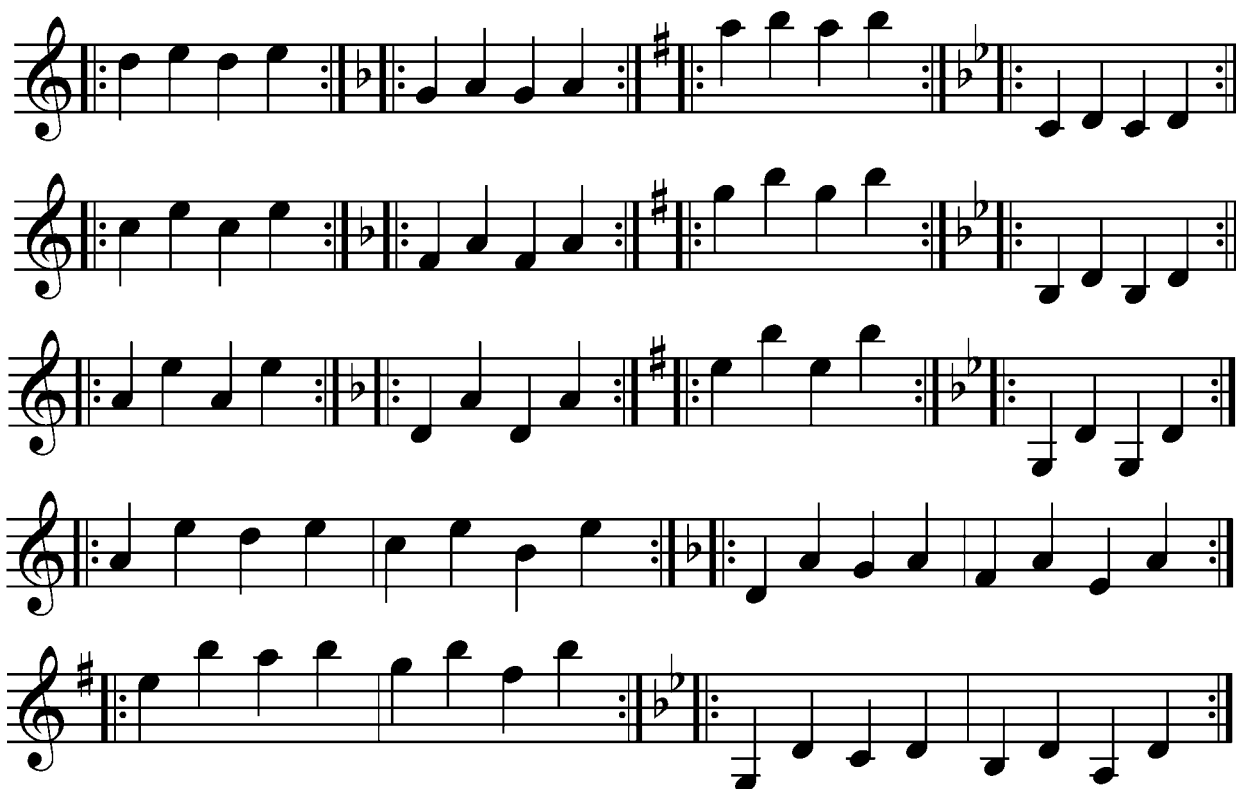
• روی سیم "می":

• روی سیم "سل":

نکات پایانی:

- با این که وضعیت B به تفصیل وضعیت A است، اما بخش کوچکی از این کتاب را شامل شده. اگر هنرجو همین مقدار تمرین را با دقت در استقلال انگشتان - به ویژه انگشت دوم - بنوازد، بهترین نتیجه را کسب خواهد کرد. ضمناً تمرینات بعد از این، به طور دائم با وضعیت‌های مختلف آمیخته است.
- از مربی بخواهید که در باره‌ی وضعیت‌های دیگر انگشت گذاری، برایتان توضیح دهد.
-

توضیحات مربی:

درس بیست و سوم

چسبیدن انگشتان روی دو سیم مجاور:

این تمرین، به عنوان یک تکنیک خاص، قابل بررسی نیست، ولی با توجه به این که در این کتاب، تا جای ممکن، به بررسی حرکات مختلف پرداخته شده، می‌تواند تمرین خوبی برای آمادگی محسوب شود.

- به علایم ترکیبی و تغییر دهنده توجه کنید و همه‌ی نت‌های پرش‌دار را با وضعیت B انگشت گذاری کنید.

336.

نکات پایانی:

توضیحات مربی: